

Primera Carta a los Corintios

Kjibokwo ëre tara Pablorë Corinto

sopga kong

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwø laga Jesús ãska wleniyo. Corinto kjokyo, e Grecia kjokyo obi. Grecia kjokyoshko ga kjok tjwlõ ara li, e Corinto kjokyo. Eshko ga noppa tjeng ara, doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw pjloglo tjer kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak shkëng (650,000) dik. Tjrëko parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo tjeng ara, doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw pjloglo pkëng (400,000) dik. Jesús roy pjlu lara Pablorë bäm go eshko, tak pjang Hechos 18.1-17 go sorë li eni.

Walë shäng kjlara ko Cloé. Pjlara ga ba pjeyoga löng ba ushko kjlara öör Pablo ïk Éfeso kjokyo, ga Jesús tjlökwø kjragaga löng Corinto kjokyo li ëngkjwë löng ëng tjok sorë, llëbo owa shäryë löng sorë, e lara ba kong pjire. Pjlara obi ga Jesús tjlökwø kjragaga löng Corinto kjokyo li kjbokwo ichono Pablo kong kjwara, llëbo oblë oblë kjakroke ba kong wlo. Eni ga kjibokwo ëre tara Pablorë ba kong, llëbo llë llgweya wlo, epga poshdüya wlo bakoe.

Corinto sopga sbörga jyägëlo poshrëk ara. Ba syö uyo loklishko ga sjëng llë suya lok, ga ue'lok eshko, ber ba poshrëkkëlo wlo. Guenijo kjone kjone mär beno löng Jesús go shara. Eshko ga kjong kjong

sjëng li uë woydë, guenyo kjong kjong obi sjëng li uë woydë ame. Ekjishko ga kjibokwo ëre go ga llëbo jyã tara Pablörë sjëng li kjishko.

Corinto kjokyo ga walëga löngrara sbörga jyäglo syõ uyo lok li roshko, opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo, ga domerga jek eshko pë ba tjok wlo, ber ba sbörga jyäglo li poshrëkklo wlo. Eni ga domerga mär beno löngrong Jesús go li, llëbo pjilú shärye wlo li miyde löngröme. E kjishko ga kjibokwo ëre go ga nopga orkwosmok löngrong pjir, nopga orkwosmoydë llëm obi, woyde ga jék löngrong sorë li jyã tara Pablörë.

Eshkoshko ga no kjone kjone tjwe tön Jesús tjlökwo kragaga li tjok, guenyo Sbö läywe owa, Pablo läywe owa bakoe. E kjishko ga kjibokwo ëre go ga llëbo jyã tara Pablörë nopga eniyo li kjishko bakoe.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablörë, bi kjlara Sóstenes tjok. Tja rokara Sbörë beno shäng ba tjlökwo roy laga Cristo Jesús äska.

² Sbö tjlökwo kragaga löngrong Corinto kjokyo, kjibokwo ëre ichér jek bomi kong. Pjäy töna Sbörë beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko ga pjäy rokara beno tjeng dboy ba kong, pjäy jék ber löngrong pjlo bek ba bokso wlo. Woyde ga nopga uunkong mär Jesucristo go li jék ber löngrong eni. Jesucristo, e bi Tjalpga, e ba Tjalpga bakoe.

³ Rokér bi Data Sbö kong, Tjalpga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löngrong wlëp bakoe.

Pablo wopjlú Sbö tjok

4 Sbö wopjlú li kjíshko ga pjäy kjimtara ara, pjäy töna beno tjeng Cristo Jesúus tjok kjíshko. Tja wopjlú Sbö tjok ïyado e kjíshko.

5 Pjäy töna beno tjeng Cristo Jesúus tjok kuzong ga llébo pjílú shäryara Sbörë bomi kong oblë oblëe. Pjäy iara beno löngr ba tjlökwo miydë pjílú, pjäy iara beno löngr ba lë noppa oblë oblë kong bakoe.

6 E kjíshko ga miydëmi ga Cristo roy pjílú lororwa bomi kong li, e beke.

7 Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obili koshëmi löngr wopjlú wopro ga kjok miydë twe Sbörë ba noppa kong oblë oblë li, e twara beno tjeng bomi kong pjir tjän.

8 Eni ga pjäy kjimte Sbörë ber'löngr wokjang ïyado, Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obishko ga pjäy pogo llëye dret ba bokso wlo.

9 Pjäy rokara Sbörë jék ber'löngr ba Wa Jesucristo, bi Tjlapga li tjok wlo. Ga llëye le Sbörë li shärye eni.

Jesús tjlökwo kjragaga löngr énglë kar kar éng tjok

10 Pjeyoga, rokér bomi kong bi Tjlapga Jesucristo ko goshko ga pjäy löngr bëy éng tjok, pjäy shdär dboy dboy llëm wlo, pjäy wotjllík kjrinaso wlo.

11 Pjeyoga, pjäy roy kuror Cloé pjeyoga tjok ga pjäy löngr énglë kar kar éng tjok.

12 Roy kuror ga pjäy kjone kjone tjlë ga «Tjawa Pablo ï», kjone kjone tjlë ga «Tjawa Apolos ï», kjone kjone tjlë ga «Tjawa Cefas* ï», kjone kjone tjlë ga «Tjawa Cristo ï» lëmi löngr eni.

---

* **1:12 Cefas**, e kowëba **Simón Pedro** bakoe.

13 ¿Cristo, e dboy dboydo? ¿Tja Pablo zröraba pjang kjlös go bomi kjíshkoro? ¿Pjäy wak jer di roshko bor ko goro?

14-15 Crispo, Gayo, epvara waga tjarë. Pjäy llamo waga tjarë lléme. Eni ga ëye wak bor ko go laga èré lléme. Tja wopjlú Sbö tjok e kjíshko.

16 (Estéfanas pjeyoga löng ba ushko lira woror, gueniyo no oblié wororde woyo bor kong lléme.)

17 Tja ichara Cristorë, ëye wér wlo lléme. Tja ichara ba tjlökwo roy pjlüle. Ga ba tjlökwo li kjrëba wlo ga lër kjok miydë kjok ère go li go lléme. Loror eni kjwe ga Cristo wolono pjang kjlös go li ber dbo llém wleni.

Shji döra Sbörë Cristo go, Sbö kjok miydë kjíshko

18 Nopga jeno löng li kong ga Cristo wolono pjang kjlös go li roy tjwlö lléme le. Gueniyo shji döra Sbörë löng li kong ga dbo ara, shji döra e go kjíshko.

19 Sbö tjlökwo tak pjang eni:

«Nopga kjok miydë ara wleniyo le löng li,
ba kjok miydë li iér ber tjwlö lléme.

Epga iér ber löng kjok miydë lléme.»[†]

20 ¿Nopga kjok miydë ara wleniyo le li löng kjone? ¿No pinggaga wleniyo lëba li shäng kjone? ¿Nopga wotjlík rong wleniyo le li löng kjone? Kjok miydë kjok ère kjing go li iara Sbörë beno tjwlö lléme.

21 Sbö, e kjok miydë ara. E kjíshko ga kjok miydë kjok ère kjing go li iara beno ba miydoklo lléme. Ëye mär ba go ga döra ba tjlökwo pjlü li go, tjlökwo li tjwlö lléme lëba gueniyo.

22 Judíoga mär ber löng Sbö go wlo ga woyde lok ga llébo ïydëba llém wleniyo shärye ba kong lok

---

† **1:19** Isaías. 29.14.

guing. Nopga judío lläm wleniyora mär ber löng ba go wlo ga woyde lok ga pÿa tjlökwo wolëso go guing.

23 Guenijo tjlökwo lërwa löng li ëre: Cristo, e zröraba pjang kjlös go. Judíoga kong ga tjlökwo ëre lökyo ba kong ara, ga nopga judío lläm wleniyo kong ga tjwlō llëme le.

24 Guenijo kjong kjong rokara Sbörë beno baÿya, judíoga, nopga judío lläm wleniyo bakoe. Epga kong ga tjlökwo ëre dbo ara, miydë lok ga epga döra e go, Sbö kjok miydë ara kjíshko.

25 Llëbo shäryara Sbörë li, e tjwlō llëme lëba. Guenijo e tjwlō ara, kjok miydë kjok ëre kjing go li kjinmo. Llëbo shäryara Sbörë li, e dbo llëme lëba. Guenijo e dbo ara, llëye shärye nopalgarë kës li kjinmo.

26 Pjeyoga, pjäy rokara Sbörëshko ga pjäy löng sorë woyotjilzïa. Eshko ga nopalga kong ga pjäy kjok miydë ara kjlöbö dö, pjäy tjwlō ara kjlöbö dö, pjäy pjeyoga tjwlō ara kjlöbö dö bakoe.

27 Guenijo nopalga löng kjok miydë llëme lëba li kjrara Sbörë, nopalga kjok miydë ara le li lökkjrë e go wlo; nopalga dbo ara lläm li kjrara, nopalga dbo ara li lökkjrë e go wlo;

28 nopalga ïywaba shjiktëng, tjwlō llëme lëba li kjrara, nopalga tjwlō ara li lökkjrë e go wlo bakoe.

29 Shäryara eni, ëye krë ba bokshto lläm wlo.

30 Pjäy töna Sbörë om go beno tjeng Cristo Jesús tjok kjrinaso. Bi kong ga e dbo ara, miydë ga shji döra e go, Sbö kjok miydë ara kjíshko. Ba kjíshko ga shji iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, shji iara beno nopalga baÿya, shji döra bi shdungglo dbo

dorko dwayo bakoe.

³¹ E kjīshko ga tjlōkwo tak pjang Sbō tjlōkwo go li beno bi kong wēlēe. Tjlōkwo tak pjang li tjlē ga «Èye krē woydē ga krē Tjlapga kjīshko dey.»‡

2

¹ Pjeyoga, tja öör Sbō tjlōkwo roy lē bomi kongshko ga tja tjlēno bomi kong tjlōkwo rong go llēm, tja opyono shāng kjok miydē ara llēm bakoe.

² Tja shāng bomi tjokshko ga tja wotjīlīno Jesucristo zröraba pjang kjlös go li roy lē bomi kong eröe. Tja tjlēno bomi kong llēbo oblē kjīshko llēme.

³ Tja tjlē shāng bomi kongshko ga tja tjlēno dbo ara go llēm, pjāy bangkjroror ara, tja dete erä.

⁴ Eshko ga tja tjlēno bomi kong nōpaga kjok miydē ara wleniyo tjlōkwo go llēme. Tjlōkwo li kjrēmi wlo ga tja tjlēno ara bomi kong llēm bakoe. Tjlōkwo loror li, e kjrōromi, pjāy kjimtara Sbō Sēyarë ba dbo ara go kjīshko.

⁵ Shāryoror eni, pjāy mär ber lōng Sbō dbo ara go wlo, pjāy mär ber lōng kjok miydē kjok ère kjing go li go llēm wlo.

Kjok miydē ara twara Sbō Sēyarë

⁶ Guenijo ga èye mär Cristo go, ga wotjīlīk këkboga dik li kong ga tjawa tjle ba kong kjok miydē go. Guenijo kjok miydē lérwa li, e nōpaga kjok ère so ī llēm, tjlapgaga ī llēm bakoe. Llono ga epag ber tjwlō ame.

⁷ Kjok miydē lérwa li, e Sbō ī, jnena tjeng dboy tek dämärshko dwayo. Eshko ga Sbō wotjīlīk ba kjok

---

‡ 1:31 Jeremías 9.24.

miydë li ping borwa kong eeri dbaryo, e ber pjłú borwa kong wlo le.

⁸ Tjlapgaga kjok ère so, Sbö kjok miydë li llëloklo miyde lok llëme. Miydara kjwe ga Tjlapga Kësbang li zröra lok pjang kjłös go llëme.

⁹ Guenijo Sbö tjłökwo tak pjang eni:
«Ëye Sbö woydë ga kong llëbo shärye kësbange.

Llëbo eni li ïydëba llëm,
kuydëba llëm,
woyotjlíydëba llëm bakoe.»*

¹⁰ Guenijo ba Sëya ichara Sbörë borwa kong, ga llëbo ère pina borwa kong pjir, llëye woyotjlíya Sbörë kës li miyde ba Sëyarë pjir kjíshko.

¹¹ Èbo wotjlík llë, e miyde ba sëya om go lirë eröe. Ga Sbö wotjlík llë, e miyde ba Sëya om go lirë eni bakoe.

¹² Tjłökwo kjok ère kjing go li wlokjrорорwa llëme. Ba Sëya twara Sbörë borwa kong li wlokjrорорwarë, llëbo twara Sbörë borwa kong kës li llëloklo miydérwa wlo.

¹³ Eni ga tjłökwo lérwa bomi kong li, e no ï llëme. Tjłökwo pina Sbö Sëyarë borwa kong li lorwarë bomi kong.

¹⁴ Ëye go Sbö Sëya llëm ga llëye le Sbö Sëyarë li tjłökwo kjre llëm, e ba kong ga tjwłö llëm kjíshko, ga llëloklo miyde llëm, kjimte Sbö Sëyarë llëm kjíshko.

¹⁵ Ëye go Sbö Sëya ga llëbo uunkong llgweya ga pjłúe. Ga epga llgweya noppa go Sbö Sëya llëm lirë ga äe.

¹⁶ Sbö tjłökwo tak pjang eni:
«Sbö wotjlík llë,

---

* ^{2:9} Isaías 64.4.

ëye ommiydë lläm,
 “Llëbo shäryos eni” laga ärë ba kong llëme.»[†]
 Guenijo shjira wotjlïk Cristo dik.

3

Shji shdär dboy dboy llëme

¹ Pjeyoga, tja shäng bomi tjokshko ga tja tjlë woydë bomi kong, tja tjlë nopga jëk löng Sbö Sëya go kong sorë ga eni. Guenijo ga pjäy jëk löng nopga Sbö miydë lläm wleniyo dik kuzong ga tja tjlëno bomi kong, dataga tjlë ba wapga chilawa kong sorë ga eni.

² Chida, e sëyshko ga nä iayde erö, dli kjang ue ga ä kjïshko. Eni wleni ga tja shäng bomi tjokshko ga pjäy pinor wëlë, tjlökwo rong kugömi lläm kjïshko. Guenijo eerishko ga kugömi löng lläm obi.

³ Pjäy jëk löng nopga Sbö miydë lläm wleniyo dik obi. Pjäy ymo ara äng tjok, pjäy englë kar kar bakoe. ¿Eni ga pjäy nopga Sbö miydë lläm wleniyo dik llëmdo?

⁴ Pjäy kjone kjone tjlë ga «Tjawa Pablo ï», kjone kjone tjlë ga «Tjawa Apolos ï» lëmi eni. Pjäy tjlë enishko ga pjäy jëk löng nopga Sbö miydë lläm wleniyo dik.

⁵ ¿Apolos, e ä? ¿Pablo, e ä? Tjawa Sbö parkaga döe. Borwa kjïshko ga pjäy oppino mär Cristo go. Tjawa ichara Tjlapgarë llë shäryë li, e shäryorwarë eröe.

[†] **2:16** Isaías 40.13.

6 Dwla dgaga wleni li* tja, di sguingga dwla kjing go wleni li† Apolos, gueniyo dwla wengga wleni li‡ Sbö.

7 Eni ga dwla dgaga li, di sguingga li, e tjwlō ara llême. Tjwlō ara li, e Sbö, dwla wengga wleni li e.

8 Dwla dgaga li, di sguingga li, e tjwlō bek, ga potjwlēya Sböre pak shäryara li kjishko.

9 Tjawa so Sbö parkagaga kjoyo, ga pjäy so dwla dgoklo kjokyo kjoyoe.

Pjäy so u shärye Sböre shäng kjoyo bakoe.

10 Sbö wopjlú li kjishko ga tja iara beno u shäryaga wleni. Eni ga u shakklo shäryoror bäm goshko. Oblé shäng u ywë ba kjing go. Guenijo ëye u ywë ga woyde ga shärye yõtso.

11 U shakklo iak buk li, e Jesucristo, ga ëye omkjlopswë ber oblé wlo ga äe.

12 U shakklo ère kjing go, kjone kjone u ywë llëbo srer llëm, suaña llëm wleniyo go, dbur sho shöylör, dbur sho pjublún, akkwo wolësowa tjwlō ara wleni bakoe. Kjone kjone obi u ywë llëbo srer, suaña wleniyo go, kjorkwang, kjlo sho, dwla kasho bakoe.

13 No llgwezlong dbaryoshko ga shäryara pjlüre, de oware, e ber wëllée. Eshko ga ba pak li tjliya iök go.

14 Ëye ba pak shäryono li beno pjlü ga potjwlēya Sböre.

15 Ëye ba pak shäryono li sura pjir ga ba pak

* 3:6 **Dwla dgaga wleni** le li, e **tjlōkwo roy pjlü li laga ba kong bäm** go li loklo. † 3:6 **Di sguingga dwla kjing go wleni** le li, e **tjlōkwo roy pjlü li laga ba kong jek obi** li loklo. ‡ 3:6 **Dwla wengga wleni** le li, e **nopga iaga ber baÿa** li loklo.

li jeno ba shjiryo, gueniyo era där, no döktong u pjono pjir roy dwayo wleni.

16 Pjäy go Sbö Sëya. Eni ga pjäy Sbö u wleni. ¿E miydëmi llëmdo?

17 Ëye Sbö u shdök ga pjiya Sbörë bakoe. Sbö u, e zrek, ga ba u'le li, e pjäy om go.

18 Pjäy opjyäpgwë om go llëme. Pjäy kjone kjone kjok miydë kjok ère kjing go lëmi wleni ga woyde ga opyë ber löng kjok miydë llëm kjok ère kjing go wleni, äär ber kjok miydë ara jlökoyo wlo.

19 Sbö kong ga kjok miydë kjok ère kjing go li, e tjwlõ llëm, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Tjlé ga «Ëye llëbo shäryë ba kjok miydë om go li goshko ga doshaya Sbörë e go.»§

20 Sbö tjlökwo tak pjang eni bakoe: «Nopga kjok miydë ara le li wotjlïk llë, e miyde Sbörë pjir, ga ba kong ga tjwlõ llëme.»*

21 Llëbo uunkong twara Sbörë bomi kong pjir tjän. E kjishko ga èye krë nopga kjok miydë ara kjishko ame.

22 Tja, Apolos, Cefas,† tjawa iara Sbörë beno löng bomi kjimtaga. Llëbo tjeng kjok ère kjing go kës li, e twara beno pjlu bomi kong. Pjäy löng sëre, de pjäy wolonore, llëbo uunkong shärye ber pjlu bomi kong. Llëbo wen bomi kong eerishko li, bong kjönma li, llono li, e shärye uunkong ber pjlu bomi kong bakoe.

23 Pjäy Cristo ī, ga Cristo, e Sbö ī.

---

§ **3:19** Job 5.13.   * **3:20** Salmo 94.11.   † **3:22** *Cefas*, e kowëba *Simón Pedro* bakoe.

4

Sbö tjłökwo roy laga Jesús ãska li pakyo

¹ Eni ga tjawa Cristo parkaga lozña. Tjłökwo jnek tjeng pjir li lara Sbörë borwa kong, ga tjawa iara beno löng ba lë oba kong.

² Eni ga ëye kong pak twara ga woyde ga shärye yõtso, jlökoyo, woyde pak twaga lirë sorë li eni.

³ Tja llgwega pjäydë, lläm ga tja llgwega nopgarë wleni ga e bor kong ga llëno llëme. Tja opllgwek om go lläm bakoe.

⁴ Llëbo pjłú miydër li shäryér eni lër bor pjłushko. Guenijo bor kong ga llëno lläm bakoe. Bor llgwega li, e Tjlapga Jesús eröe.

⁵ E kjishko ga no oblë llgwemi lläm, äär jong no llgwezlong dbaryoshko jä. Tjlapga li tjwe iröng obi dbaryo li koshozì dey. Eshko dbaryo ga llëbo jnek tjeng kjok ro sī roy wleni li shiya äär ber wëleshko, no wotjlík ba pjłushko llë li, e shiya ber eni bakoe. Eshko ga kjlara kjlara poshrëya Sbörë om go, ba pak shäryara sorë li kjishko.

⁶ Pjeyoga, «Llëbo shäryey llëbo tak lok li kjinmo llëme» lëba eni iyado. Llëbo ëre lër bor kjishko, Apolos kjishko, ber pjłú bomi kong wlo, pjäy opping tjłökwo ëre shäryé pjłú wlo. Eni ga bomi pingga, bomi kägäyo, e pjłú, oblë kjinmo woyotjlími ame. Shji krë eni llëme.

⁷ ¿Pjäy tjwlō ara, oblë kjinmo laga ërë? ¿Pjäy krë llëbo tjeng bomi tjok li kjishko ega? Llëbo kjroromi kës li, e twaga Sbörë om go bomi kong.

⁸ Pjäy wotjlík ga llëbo uunkong tjeng bomi tjok tjän lëmi, llëye oblë woydëmi llëme. Pjäy wotjlík ga pjäy löng pjłupga wleni tjän, guenijo shji eni llëme.

Woydér ga pjāy pjłupga wleni jlōkoyo, tjawa ber eni bomi tjok bako wlo.

9 Bor kong ga tjawa Sbö tjłökwo roy lagaga Jesús ãska ëre kong shto wlēna Sbörë tjwlō llém wleni. Tjawa iara beno lönz zrökoba wlo, ga noppa uunkong tön lönz llëye wen borwa tjok li ïya lok wlo, Sbö parkagaga kjok dogo so tön lönz borwa ïk wlo eni bakoe.

10 Cristo tjłökwo roy lërwa oba kong kjishko ga tjawa kä llém wleni, tjawa dbo llém bakoe lëba. Guenijo pjāyda wotjlık ga pjāy töno beno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjāy kjok miydë ara, dbo ara lëmi eni. Pjāy tjwlō ara lëba, guenijo tjawara ïywaba shjiktëng.

11 Eerishko ga tjawa lönz song, tjawa pjli kuk ara, tjawa wodogro, tjawa shwong llém, tjawa shdungoba ara, tjawa u dret bakoe.

12 Tjawa sjeno parkorbo borwa orkwo om go go. Tjawa lëba owashko ga kar dboryérwa pjłú; tjawa shdungobashko ga kurwa kjinge;

13 tjawa lāywëba owashko ga kar dboryérwa yōtso. Eerishko ga tjawa oba kong ga tjwlō llém, shkimkwo sho wleni, llëbo owa dbukko wlenilëba.

14 Tjłökwo ëre tēr bomi kong, pjāy lökkjrë e go wlo llëme. E bomi poshdungglo, pjāy bor wapga woydér ara wleni kjishko.

15 Pjāy töno beno tjeng Cristo Jesús tjok tjłökwo roy pjłú li loror bomi kong bäm go kjishko. E kjishko ga pjāy Cristo tjłökwo pinggaga doglo sak dbaw dbaw pjłoglo sak kzwara (10,000) èmdë ga pjāy dataga ara llém, bomi data kjlaraso wleni li, e tja.

16 E kjíshko garokér bomi kong ga pjäy opshäryos botoya dik.

17 Timoteo, e ichér jek bomi shwoy, pjäy jék sorë le bomi kong wlo. E bor wa wleni, e woydér ara, e parkë shäng Tjlapga Jesús kong pjłú iyado. Tja jék shäng Cristo Jesús tjok sorë ga woyoshre bomi kong. Tjlókwo lér shäng Jesús tjłókwo kjragaga kong kjone pogo li, e le bomi kong bakoe.

18 Pjäy kjone kjone krë ara, pjäy ïn äär ame lëmi kjíshko.

19 Guenijo ga woyde Tjlapgarë wleni ga tja jek äär bomi ïk wop äe. Eshko ga nöpaga krë ara li sorë ïn wëlë, dbo twara Sbörë ba kong jlöre, de tjlë sopga erä, e miydér pjire.

20 Ëye parkë ba pjluvo Sbö li kong ga woyde ga tjlë erä llëm, dbo twe ba kong llëye le li shärye eni wlo bakoe.

21 ¿Llëye woydëmi? ¿Woydëmi ga tja jek bomi shdunggare, de tja jek äär shäng wopjlú bomi tjok, pjäy poshrér wlo?

5

Domer llëbo shäryono owa anmoyō

1 Pjäy kjłara roy kuror ga ba mewa kjrono sök ba boy. Llëbo shäryara eni li, e owa anmoyō. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo èmdë ga äär llëbo owa shäryë eni llëme.

2 Eni èmdë ga pjäylöng bomi krë tjok. Zok ga pjäy kjwe lönge woydëe. Woyde ga domer li ichoromi kjwe to bomi tjréko dwayo.

3 Tja shäng bomi tjok llëm èmdë ga pjäy woyotjlín enido. E kjíshko ga llëbo lér shäng bomi kong ère,

tja shäng bomi tjok om go wleni. Lër bomi kong ga domer llëbo owa shäryono eni li, e shdüzña.

⁴ Pjäy tön Tjlapga Jesús ko goshko ga tja shäng bomi tjok wleni, ga Tjlapga Jesús dbo li tjeng bomi tjok bakoe.

⁵ Eshko ga domer li iozī ber tjeng Ä wloshko, ba doyo shduya pjir wlo. Eni ga Tjlapga Jesús tjwe iröng obishko ga ba sëya där kjwe.

⁶ Pjäy krë, e owa. «Pjlung shosho uukklo chira dö ëmdë ga pjlung shosho bayo kjöm pogo ga uuya pjire» lëba eni. E miydëmi löngrpjir tjän.

⁷ Pjlung shosho uukklo këguë li dbuya judíogarë, pjlung shosho shäryak ba uukklo tjok llëm wleniyo shärye wlo. Eni wleni ga domer owa li ichozī to bomi tjréko dwayo, nopga to löngrpjir tjok llëm wleni. Cristo zröraba bi kjishko tjän, öng wlëp ushko so llgwoklë zröya judíogarë Israel tjéyoga döktong tek Egipo kjokyo dwayo dbaryo shrékklo kong wleni.

⁸ Ba dbar li shréyashko ga pjlung shosho uukklo tjok li dbuya lok, äska shärye ba uukklo tjok llëm wlo. Eni wleni ga bi dözlong dbaryo li shréy wlo ga woyde ga llëbo owa shäryoroy dënashko li shäryey ame, shji ber löngrpjir bëy jlökoyo wlo.

⁹ Shji orkwosmono è tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Pjäy opkjós nopga llëbo owa shärye eni li shwoy dwayo. Toror bomi kong kjibokwo ichoror jek bomi kong bäm go li go.

¹⁰ Guenijo toror enishko ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo lotë llëme. Shäryëmi eni wlo kjwe ga

pjāy opshik kjok ère kjing go dwayo kjluwe, epga uunkong llébo owa shäryë eni kjishko. Epga wotjlík dbur töng ba kong erö, oblë jyäpgwe, llébo lüyotke wlo, sbörga jyäglo poshrëya lok bakoe.

¹¹ Tjlökwo toror bomi kong li, e pjollgwew woydë kjibokwo ère go. Bomi pjeyo Jesús tjlökwo kjragna jék shäng owa eni ga pjäy opkjë ba shwoy dwayo. Kjone kjone pë no orkwosmono ba tjok llém li tjok, wotjlík dbur töng ba kong erö, sbörga jyäglo poshrëya, oblë läywe owa, nelötkë ä, oblë jyäpgwe, ba llébo lüyotke wlo. Bomi pjeyo Jesús tjlökwo kjragna jék shäng owa eni ga pjäy ië ba tjok émdë llëme.

¹²⁻¹³ Nopga bi pjeyoga llém wleniyo llgwey llëme. Ba llgwega li, e Sbö. Guenijo noppa jék löng bomi tjok eshko li llgwezia. Sbö tjlökwo tak pjang eni: «Domer owa shäng bomi tjrëko li ichozï toe.»*

6

Jesús tjlökwo kjragna èng wlëk kar kar èng tjok sorë

¹ Pjäy kjone kjone èng wlëk kar kar èng tjok wlenishko ga pjäy llet èng rotë kjok llgwegaga Sbö miydë llém wleniyo shwoy llëme. Bek ga rotëmi Sbö noppa kong, llgweya lok wlo.

² Llono ga noppa Sbö miydë llém wleniyo llgwega ber Sbö noppagare. ¿E miydëmi llëmdu? ¿Eni ga llébo chira bomi tjrëko li llgweya om go ga ä sorëro?

---

* ^{5:12-13} Deuteronomio 17.7; 19.9; 21.21, 24; 24.7.

3 Llono ga Sbö parkagaga kjok dogo so émdë ga llgwey bakoe. ¿E miydëmi llëmدو? Eni ga llëbo tjeng kjok ère kjing go li llgwey ga maling anmoyö.

4 ¿E kjishko ga pjäy èng wlëk kar kar èng tjok wlenishko ga llgwemi èng tjok ga ä wleni ga pjäy wotjlik ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo omllgwek ga pjlu lëmire?

5 Lér bomi kong eni, pjäy lökkjrë e go wlo. ¿Shäng kjlarara bomi tjrëko kjok miydë pjäy llgweya wlo li dretdo?

6 Guenijo pjäy èngkjwë bomi pjeyoga tjok dö llëm, pjäy èng rotë to löng kjok llgwegaga Sbö miydë llëm wleniyo kong, oba uunkong bokshto.

7 Pjäy èng rotë äär löng tlapgaga shwoyli, e lökyo ara. Pjlu wlo ga llëbo shäryara oblërë bomi kong owashko, pjäy llëbo lüyotkara oblërëshko ga kumi ber löng kjing dey.

8 Guenijo ga llëbo shäryëmi om go oblë kong owa, oblë llëbo lüyotkëmi bakoe. Ga pjäy löng omshäryë eni bomi pjeyoga tjok.

9-10 Ëye llëbo shäryë oblë kong owa ga äär Sbö sök no pjluvo ïyado lishko llëme. ¿E miydëmi llëmدو? Nopga llëbo owa shäryë oblë oblë. Pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, sböpgä jyäglo poshrëya, orkwosmono pjir émdë ga pë oblë tjok, domer pë domer tjok, oblë llëbo lüyotke, wotjlik dbur töng ba kong erö, nelötkë ä, oblë läywe owa, oblë jyäpgwe, llëbo lüyotke wlo. Pjäy jyäpgwëba ga jlö lëmi llëme. Ëye opshäryë eni ga äär Sbö sök no pjluvo ïyado lishko llëme.

11 Dénashko ga pjäy kjone kjone llëbo shäryono eni. Guenijo pjäy eni ame, owa pjang bomi go li

löna Sbörë beno dret, ga pjäy iara beno tjeng dboym ba kong. Pjäy iara beno pjlo bek ba bokso, llëbo shäryara Tjlapga Jesucristorë bomi kong li kjishko, Sbö Sëya dbo go.

Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme

¹² «Llëye shäryér woydë li shäryér ga pjlüe» lëmi eni. Eni jlœ. Guenijo llëbo uunkong shäryey li ber pjlü bi kong llëme. Llëye shäryér woydë li shäryér ga pjlüe. Guenijo llëbo kjone kjone shäryér ga tja ber shäng ichaga erë. E kjishko ga llëbo eniyo shäryér llëm, tja opichë om go ga pjlü wlo.

¹³ «Dli, e uëy wlo, jer äär bi böpkwo roshko wlo. Bi böpkwo, e dli kong bebi» lëmi eni. Eni jlœ. Guenijo llono ga pjöyikong li pjir, shji böpkwo ame, dli ame bakoe. Guenijo shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Bi doyo, e e kong wlo llëme. Llëye woyde Tjlapgarë shäryey wlo li, e shäryoydë bi doyo go erö dey. Bi doyo ichaga li e.

¹⁴ Tjlapga Jesús woshrara Sbörë iröng obi ba dbo ara go, ga llono ga shji woshre eni bakoe.

¹⁵ Bomi doyo, e Cristo ī. ¿E miydëmi llëmdo? ¿Eni ga llëbo Cristo ī li tøy walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo ga pjlüre? Llëme.

¹⁶ Ëye tön wałë eniyo tjok ga ber shäng ba tjok kjlaraso wleni. Sbö tjlökwo tak pjang eni: «Pjöyikong li ber löng kjlaraso wleni.»*

¹⁷ Guenijo ëye tön Tjlapga Jesús tjok ga ba sëya, Tjlapga li Sëya, e tön ber löng kjrinaso wleni.

¹⁸ E kjishko ga shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Llëbo owa shäryey oblë ga e ber

---

* **6:16** Génesis 2.24.

owa bi doyo kong llëme. Gueniyø ëye llëbo shäryë ba doyo kong owa eni ga llëbo shärye ba doyo om go li kong owa.

¹⁹ Bomi doyo, e Sbö Sëya u wleni, e ichara Sbörë beno pjang bomi go kjïshko. ¿E miydëmi llëmde? Pjäy opichë om go llëm, pjäy ichaga Sbörë,

²⁰ pjäy tjwlëna pjir kjïshko. E kjïshko ga llëye woyde Tjlapgarë shäryëmi wlo li, e shäryomirë bomi doyo go erö, Sbö ber kësbang, tjwlö ara wlo.

7

Shji orkwosmok wlo ga sorë

¹ Llëbo kjakrokoromi bor kong kjibokwo go li, e dboryér bomi kong shara. Pjlú wlo ga shji orkwosmok llëm dey.

² Gueniyø noppa ara pë no orkwosmono ba tjok llëmli tjok kuzong ga zok ga pjäy domerga pë bomi boy onmo li tjok, pjäy walëga pë bomi lanma onmo li tjok eni bakoe.

³ Domerga orkwosmok löng pjir, pjäy pë bomi boy tjok wlo. Walëga orkwosmok löng pjir, pjäy pë bomi lanma tjok wlo. Pjäy orkwosmok löng pjir kjïshko ga «Tja pë bop tjok llëme» lëmi èng kong llëme.

⁴ Walë orkwosmok shäng pjir ga ba doyo, e baïya dö llëm, e ba lanma ï bakoe. Domer orkwosmok shäng pjir ga ba doyo, e baïya dö llëm, e ba boy ï bakoe.

⁵ «Tja pë bop tjok llëme» lëmi èng kong llëme. Gueniyø pjäy wotjllik bëy èng kong ga «Shji pë èng tjok llëm dbar kjwöbö, shji ber löng syöshtë Sbö kong ïyado wlo» lëmi èng kong ga pjlüe. Gueniyø

dbar ara llëme. E irgo ga pjäy pë ëng tjok jek obi, pjäy tjılıya Ärë, llëbo owa shäryë wlo ga ä wlo.

⁶ Llëbo ère shäryëmi woydë ga shäryëmi ga pjłú, gueniyo «Shäryozı eni» lotë llëme.

⁷ Bor kong ga pjäy uunkong orkwosmok llëm ga pjłú, gueniyo shji iara Sbörë llëbo shäryë oblë oblëe. Kjong kjong iara beno lönг orkwosmok llëm wlo, kjong kjong iara beno lönг orkwosmok wlo bakoe.

⁸ Pjäy lönг orkwosmoydë llëm obi, pjäy syäpgä, pjäy ber lönг tjoksa botoya dik ga pjłúe.

⁹ Gueniyo pjäy wotjlík ébo wlëk ïyado, pë ba tjok wlo wleni ga pjäy orkwosmok ga pjłú, pjäy wotjlík llëbo owa shäryë ïyado llëm wlo.

¹⁰ Pjäy orkwosmok lönг pjir, tjłökwo lara Tjlapga Jesúsdë bomi kjışhko. Walëga orkwosmok lönг pjir, bomi lanma rayëmi llëme.

¹¹ Rayoromi wleni ga pjäy ber lönг tjoksa, llëm ga pjäy tön iröng bomi lanma rayoromi li tjok obi. Domerga orkwosmok lönг pjir, bomi boy rayëmi llëm bakoe.

¹² Llëbo oblë lër bomi kong, gueniyo ère laga tjarë om go bomi kong, e laga Tjlapga Jesúsdë llëme. Domerga orkwosmok lönг walë Jesús tjłökwo kjraga llëm wleniyo tjok, pjäy raye woydë bomi boydë llëm ga e rayëmi llëm bakoe.

¹³ Ga walëga orkwosmok lönг domer Jesús tjłökwo kjraga llëm wleniyo tjok, pjäy raye woydë bomi lanmarë llëm ga e rayëmi llëm bakoe.

¹⁴ Shäryëmi eni ga ba boy kjışhko ga domer Jesús tjłökwo kjraga llëm wleniyo li de Sbörë, ba noppa de sorë ga eni, ga ba lanma kjışhko ga walë Jesús tjłökwo kjraga llëm wleniyo li de Sbörë eni bakoe.

Eni ga bomi wapga de Sbörë bakoe. Guenijo shäryëmi eni lläm ga epga de llëme.

¹⁵ Pjäy orkwosmok lönг Jesúس tjłökwo kjraga lläm tjok, pjäy raye woydë ga wëyë. Pjäy rayara eni ga pjäy pogo llëye dret Sbö bokso. Shjirokara Sbörë, shji ber lönг wopjlú ëng tjok wlo.

¹⁶ Guenijo pjäy ber lönг orkwosmok ba tjok ga pjłú ga shäryozí eni. Bomi kjëshko ga bomi kjlara li där kjwe.

¹⁷ Shji kjlara kjlara lönг sorë li laga Sbörë. Pjäy rokara Sbörëshko ga pjäy lönг sorë ga pjäy ber lönг eni. Lër eni Jesús tjłökwo kjragaga uunkong kong.

¹⁸ Domerga, pjäy rokarashko ga pjäy lönг doyo jyä tak pjir ga wëyë. Eshko ga pjäy lönг doyo jyä tak lläm ga pjäy doyo jyä té llëme.

¹⁹ Shji doyo jyä tak pjirde, de llämde, e tjwlö llëme. Shji Sbö tjłökwo kolë li, tjwlö tjok li e.

²⁰ Pjäy rokarashko ga pjäy lönг sorë ga pjäy ber lönг eni.

²¹ Eshko ga pjäy parkagaga tjwlëk lönг pjir wleniyo ga pjäy woydë llëme. Guenijo pjäy döya woydë bomi sogorë ga pjäy to dey.

²² Pjäy rokarashko ga pjäy parkagaga tjwlëk lönг pjir wleniyo ga Sbö bokso ga pjäy beno Tjlapga Jesús kjlarrayo shara, pjäy sogo dret wleni. Pjäy rokarashko ga pjäy sogo dret ga pjäy iara Sbörë beno Cristo ī, eni ga eerishko ga pjäy sogo tjok wleni.

²³ Pjäy tjwlëna Sbörë tjwlö ara. E kjëshko ga pjäy opyë ber ichaga no oblërë ame, pjäy ichaga ber Sbörë döe.

²⁴ Pjeyoga, pjäy rokarashko ga pjäy lönг sorë ga pjäy ber lönг eni.

25 Pjāy löng orkwosmoydë lläm obi kong, tjłōkwo lara Tjlapga Jesúsdë bomi kjishko llëme. Gueniyो tja kjimte Tjlapga lirë kjishko ga tjłōkwo lër bomi kong ère, e beke.

26 Bor kong ga shji löng eerishko dbar owa kjishko ga pjāy löng sorë ga pjāy ber löng eni dey.

27 Pjāy orkwosmok löng pjir ga pjāy èng rayë llëme. Pjāy löng orkwosmok lläm ga pjāy boy wlëk llëme.

28 Gueniyō pjāy orkwosmono wleni ga llëbo owa shäryoromi llëme. Kjogloga orkwosmono wleni ga llëbo owa shäryara lläm bakoe. Gueniyō èye orkwosmono ga kong llëbo owa wen ara kjok ère kjing go. Lër bomi kong eni, pjāy llono ga song lläm wlo.

29 Pjeyoga, lër bomi kong eni, shji ber löng kjok ère kjing go wlo dbar kjwöbö obi erä kjishko. E kjishko ga pjāy orkwosmok löng pjir ga pjāy jëk löng nöpaga orkwosmok lläm wleniyo dik shara;

30 pjāy slar ëe llëbo kjishko ga pjāy wotjlik ara ba kjishko ame; pjāy löng wopjlú llëbo kjishko ga pjāy wotjlik ara ba kjishko ame; pjāy llëbo tjwlëno ga e ber bomi kong iyado wlo lëmi lläm bakoe.

31 Eni ga shji löng kjok ère kjing go obishko ga llëbo tjeng kjok ère kjing go li, e woyotjliy ara lläm, kjok pjir lë kjishko.

32 Pjāy kjimtër woydë, pjāy woydë ame wlo. Domer shäng tjoksa ga wotjlik Tjlapga Jesús pak shäryë, ber pjłú ba tjok wlo.

33 Gueniyō domer orkwosmok shäng pjir ga wotjlik llëbo tjeng kjok ère kjing go shäryë, ber pjłú ba boy tjok wlo.

34 Eni ga wotjlík kjring pjök. Walë shäng tjoksa ga wotjlík Tjlapga Jesús pak shäryë, ba doyo, ba wotjlík, e ber ba kong wlo. Guenijo walë orkwosmok shäng pjir ga wotjlík llébo tjeng kjok ère kjing go shäryë, ber pjłú ba lanma tjok wlo.

35 Lër bomi kong eni, ber pjłú bomi kong wlo, pjäy orkwosmok ga äe lotë llëme. Woydër ga pjäy jék ber löng pjlo bek, pjäy ber löng wotjlík Tjlapga Jesús pak shäryë döe.

36 Domerga tjłókwo twono kjoglo kong orkwosmok wlo, pjäy orkwosmok woydë ba tjok, kjoglo li luyo öötong orkwosmok wlo guing kjíshko ga pjäy orkwosmok ba tjok ga pjłúe. Llëbo owa shäryomirë llëme.

37 Guenijo pjäy wotjlík orkwosmok llëme lëmi, woydëmi eni kjíshko, pjäy ichaga èrë llëm kjíshko, ga pjäy wotjlík llébo owa shäryë llëm ga pjäy orkwosmok llëm ga pjłúe. Llëbo pjłú shäryomirë.

38 Eni ga pjäy orkwosmok kjoglo tjok ga e pjłúe. Guenijo pjäy orkwosmok ba tjok llëm ga e pjłú anmoyõ.

39 Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanma sök së obishko ga rayëmi llëme. Guenijo wolono ga pjäy orkwosmok domer oblë tjok ga pjłú, guenijo woyde ga Tjlapga Jesús tjłókwo kjraga wleniyo.

40 Guenijo pjäy orkwosmok ame ga pjäy ber löng wopjlú anmoyõ. Tja go Sbö Sëya. Tja wotjlík eni e kjíshko.

8

Sjëngna twaraba sböpgajyäglo kong

¹ Tjłōkwo lër bomi kong, öng zröraba, sho twaraba sbörga jyāglö kong ba poshrékklö li kjíshko. Llëbo ëre kjíshko ga shji uunkong llëbo miydë sira. Ëye ommiydë ara, oblë kjinmo le ga shäng krë erä. Pjlú wlo ga shji èng woydë ara kar kar dey, shji uunkong dbokjrë e go wlo.

² Ëye kjok miydë le ga ba kjok miydë li äätë, woyde dik llëm obi.

³ Guenijo ëye Sbö woydë ga miyde Sbörë pjlúe.

⁴ ¿Eni ga öng sho twaraba sbörga jyāglö kong ba poshrékklö li uëy ga pjlúre? Miydëy pjlú ga sbörga jyāglö llë, e tjwtlō llëme. Sbö sök kjlaraso eröe.

⁵ Sböpgalöng ara kjok dogo, kjok ëre kjing go lëba. Kowëba ba tjlapga bakoe.

⁶ Guenijo bi kong ga Sbö sök kjlaraso eröe. Data Sbö li e. E llëbo uunkong shäryaga, ga shji löng së parkë ba kong wlo. Shji Tjlapga kjlaraso bakoe. Jesucristo li e. E go ga llëbo tjeng kës li shäryara Sbörë.

⁷ Guenijo e miyde Jesús tjłōkwo kjragaga uunkongdë llëme. Dënashko ga kjone kjone sgara löng ba sbörga jyāglö li poshrëk. E kjíshko ga öng sho li ue lokshko ga sbörga jyāglö li woyotjlíya, ga mär löng Cristo go ma obi kjíshko ga wotjlík ga öng sho li, e uako llëme le.

⁸ Guenijo shji wlokjre Sbörë llëye uëy li kjíshko llëme. Uoroy llëm ga shji beno owa Sbö bokso llëm, uoroy ga shji beno pjlú anmoyõ ba bokso llëm bakoe.

⁹ Pjäy döra Sbörë beno löng öng sho li uë ga pjlúe. Eni èmdë ga pjäy sjëke. Llëye uëmi li kjíshko ga

bomi kjlara mär shäng Cristo go ma obi li ichëmi dir llëme.

¹⁰ Pjäy ië sböpga jyägïö syõ uyo lishko ga pjäy ïya bomi kjlara lirë kjwe. Miydëmi pjłú ga öng sho li uëmi ga pjłúe. Guenijo bomi kjlara mär shäng Cristo go ma obi li ommiydë llëme. Eni ga pjäy ïna kjishko ga omshäryë eni bako kjwe.

¹¹ Cristo wolono ba kjishko. Guenijo eshko ga Cristo rayara bomi kjlara lirë, llëbo shäryoromi li kjishko, miydëmi ga llëbo li shäryëmi ga pjłú guenijo.

¹² Llëbo shäryëmi bomi pjeyoga mär löng Cristo go ma obi li kong owashko ga e shäryëmi löng Cristo kong wleni.

¹³ E kjishko ga llëbo uoror li kjishko ga bor kjlara li diktong wleni ga tja sjëng uë ame dey.

9

Sbö tjlökwo roy laga Jesús ãska li opshäryë sore

¹ Tja Sbö tjlökwo roy laga Jesús ãska. Tja ichaga norë llëme. Bi Tjlapga Jesucristo ïnor om go. Tja parkono ara ba kong kjishko ga eerishko ga pjäy beno löng mär ba go.

² Oblë kong ga tja Sbö tjlökwo roy laga Jesús ãska llëme le, guenijo bomi kong ga tja eni. Pjäy mär löng ba go. Miydëba e go ga tja Sbö tjlökwo roy laga Jesús ãska jlõe.

³ Tja lâywëba owashko ga dboryër eni.

⁴ Tja, Bernabé, pak shäryérwa löng li kjishko ga pjäy ichérwa borwa sëng ga pjłúe.

5 Sbö tjłōkwo roy lagaga Jesúś ãska llamo löng li, Tjlapga Jesúś lémga, Cefas,* epga orkwosmono löng pjir, ga to löng parkéshko ga ba boyga Jesúś tjłōkwo kjraga wleniyo söya to löng ba tjok. Tjawa omshäryë eni ga pjłú bakoe.

6 ¿Potjwlek löng llém li ber tjawa döre? ¿Tjawa ië wlo ga woydëmi ga tjawa pak shäryë oblüre?

7 Ëngkjwagaga oppotjwlék om go llëme. Ëye dwla dguë ga botjyeshko ga ba bo, e ue. Ëye öng dë ga nä dyo llruya ga ie.

8 Wotjlık ère botoya döe lëmi llëme. Kjok llgwekklo tara Moisésdë li omlë eni bakoe.

9 Tjlëno beno eni: «Öng llë sök dwla kchwokäk[†] ga ne pjriy llëme.»[‡] Tjłōkwo ère lara Sbörë öng kjishko dö llëme.

10 Èlara borwa kjishko bako, tjawa ië wlo bakoe. Ëye klungluryë, llém ga dwla kchwokäk ga woyde ga bo koshe, mär ber löng e go wlo.

11 Eni ga tjłōkwo roy pjłú li lororwa bomi kong, dwla dgororwa wleni. ¿E ni ga pjäy wotjlık borwa kjimtë llém ga pjłue lëmire?

12 No oblü llëbo rokë bomi kong ga pjłú kuzong ga tjawa omrokë bomi kong ga pjłú anmoyõ.

Eni èmdë ga llëbo rokororwa bomi kong llëme. Tjawa llëye dretshko ga kurorwa jek löng kjing erä, pjäy wotjlık owa Cristo roy pjłú li kjishko llém wlo.

13 Ëye parkë Sbö u roy ga mär e goshko. Ëye parkë öng sho sukklo jong lishko ga mär e go bakoe. ¿E miydëmi llëmdo?

* **9:5 Cefas**, e kowëba **Simón Pedro** bakoe. † **9:9** Öng jek sök dwla kchwokäkshko ga ne pjrikoba llém, ië ga pjłú wlo. ‡ **9:9** Deuteronomio 25.4.

14 Eni wleni ga Tjlapga Jesúś tjlē ga ëye ba tjlōkwo roy pjłú lë oba kong ga woyde ga mär ba go bakoe.

15 Eni gueniyo ga shäryotë eni llëme. Tjlōkwo ëre tér bomi kong, pjäy woydér ga tja kjimtëmi kjishko llëme. Tjlōkwo roy pjłú li lér oba kong ga tjwlō shir llëme. Tja wopjlú e kjishko. Shäryér eni llëm ga äe. Tja wolon wëyë dey.

16 Tjlōkwo roy pjłú li lér oba kong, tja krë e kjishko ga äe. Pak li, e twara Sbörë bor kong shäryér eni wlo. Shäryér eni llëm ga tja song jlõe.

17 Shäryér eni bor wotjlík om go li go kjwe ga tja potjwlékklo tjok. Gueniyo pak li shäryér, tja ichaga Sbörë e shäryë kjishko.

18 ¿Eni ga bor potjwlékklo li llë? Tjlōkwo roy pjłú li lér oba kong ga tjwlō shir llëme. Llëbo rokér bomi kong ga pjłú, gueniyo shäryér eni llëme. Tja wopjlú e kjishko. Bor potjwlékklo li e.

19 Tja ichaga ärë llëm, gueniyo tja opyono beno shäng noppa uunkong parkaga, noppa ara mär ber löng Cristo go bor kjishko wlo.

20 Tja shäng judíoga tjrëkoshko ga tja opyë ber shäng judío wleni, epga mär ber löng Cristo go wlo. Tja shäng noppa mär löng kjok llgwekklo tara Moisésdë go li tjrëkoshko ga tja opyë ber shäng kjok llgwekklo li kolë eni bako wleni, miydér ga tja ichaga erë llëm gueniyo. Shäryér eni, epga mär ber löng Cristo go wlo bakoe.

21 Tja shäng noppa kjok llgwekklo li miydë llëm wleniyo li tjrëkoshko ga tja opyë ber shäng kjok llgwekklo li woyoje wleni. Gueniyo kjok llgwekklo Sbö ī li woyoje jlökoyo lotë llëme.

Miydër ga tja ichaga kjok llgwekklo Cristo ī lirë ïyado.

²² Tja shäng nopga mär löng Cristo go ma obi li tjrekoshko ga tja opyë shäng baïya dik wleni, epga mär ber löng Cristo go wlo bakoe. Nopga uunkong kong ga tja opyë ber löng baïya dik wleni, kjone kjone där wlo.

²³ Shäryér eni, tjlökwo roy pjłú li kjishko, llëbo wen pjłú tjlökwo kjishko li ber bor kong bako wlo.

²⁴ Nopga zronshko ga zron lok jekdo uunkong, guenijo ba potjwlékklo li ber kjlaraso kong eröe. ¿E miydëmi llëmدو? Eni ga pjäy drön ëë, pjäy jëk löng pjlo bek wlo, bomi potjwlékklo li twe Sbörë bomi kong wlo.

²⁵ Olö ga nopga tjör, ëye ber kjang ïya lok wlo. Ëye tjör woydë eni ga opping ara, tjör pjłú wlo. Shärye lok eni, ba potjwlékklo li shaya wlo, guenijo ba potjwlékklo li srer. Bi potjwlékklo twe Sbörë bi kong lira srer llëm, ber ïyadoe.

²⁶⁻²⁷ E kjishko ga tja jëk pjlo bek, tja äär woydë kjone li, tja äär eshko wlo. Nopga eng yokshko ga olö ga yoya ga pjë llëme. Era tjwlö llëme. Llëbo shäryér li ber tjwlö llëm eni llëm wlo ga tja drön ara, pak li shäryér ber pjłú wlo. Bor doyo ëre ichër bor kolë, tja ichaga erë llëm wlo. Shäryér eni, tjlökwo loror pjirshko ga pak shäryoror li tjwlö tjok wlo.

10

Shji jëk löng Israel tjëyoga tek dënashko so ī dik llëme

1 Pjeyoga, bi tjlapgaga tek dënashko so jëk to löng pjäng sho li dorko, ga dipzono tek Dlung Srëzrën kjwo na lëkong. Woydér ga e woyotjlizña.

2 Epga wara pjäng sho li, dlung lirë wleni, ga beno löng Moisés tjok eni.

3 Epga uunkong mär löng dli ter shrono kjok do dwayo li go,

4 di ichara Sbörë tur ak roy dwayo li go bakoe. Guenyo daga ak lirë lläm, daga to shäng ba tjok li, e Cristo om go lirë.

5 Eni èmdë ga Sbö beno wopjlú epa ara tjok lläm, ga ba dboglo iara beno tjeng kjok dogro no lläm lishko llaw pogo.

6 Llëbo ère shäryono beno bi kong, shji poshdüya wlo, llëbo owa li woyotjlíy baïya dik lläm wlo.

7 Epga kjone kjone sböpga jyäglö poshrëno, tak pjang Sbö tjlökwo go sore li eni. Tjlë ga «Nopga li wlokton, ga iono ara. Pjir ga kojono lok, ga bérkono, llëbo owa shäryono ara.»* Shji opshäryë eni baïya dik llëme.

8 Epga kjone kjone orkwosmono ë tjok lläm èmdë ga pono ba tjok. E kjishko ga wolono doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak pjök kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo mya (23,000) dbar kjwaraso. Shji opshäryë eni baïya dik llëme.

9 Epga kjone kjone Tjlapga tjlino. E kjishko ga epa uara dgurdë, ga wolonoe. Shji opshäryë eni baïya dik llëme.

10 Epga kjone kjone Sbö läywono owa. E kjishko ga ba parkaga kjok dogo so ichara ba zrok. Shji opshäryë eni baïya dik llëme.

---

* **10:7** Éxodo 32.6.

11 Eerishko ga shji löng dbar pjitoshko. Llëbo shäryono epga kong kës ëre beno bi kong, shji poshdüya wlo.

12 Eni ga pjäy wotjlïk ga pjäy kjang, pjäy dir ga äe lëmi wleni ga pjäy opdë ara, pjäy llëbo owa shäryë baïya dik llëm wlo.

13 Pjäy wotjlïk llëbo owa shäryëshko ga e wen ë pogo kong eni, e woyotjlizña. Shji raye Sbörë llëme. Eshko ga pjäy ie ber löng tjillya äär jong kumi ma go llëme. Wen bomi kong enishko ga pjäy kjimte, pjäy där eshko dwayo ga pjłú wlo, llëbo owa shäryëmi llëm ga pjłú wlo bakoe.

Sböpgajyäglo sëngglo

14 E kjïshko ga pjeyoga, shji sböpgajyäglo poshrëk llëme.

15 Tja tjlë bomi kong, pjäy löng kjok miydë wleniyo. Llëbo lër li enire, de eni llëmde, llgwezï pjäydë om go.

16 Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uëyshko ga shji tjlë Sbö kong ga shji wopjlú ba tjok, kjillgwo bo dyo dbo ara li kjïshko. E irgo ga iëy, shji kjimtara Cristo srëngdë li loklo. Ga pjlung shosho suk pjir lira toy, ga uëy, shji kjimtara Cristo doyorë li loklo.

17 Shji löng eshko ara, guenijo shji doyo kjlaraso wleni, pjlung shosho suk pjir uëy li kjwaraso dö kjïshko.

18 Israel tjëyoga öng zrök, sho suk Sbö kong li woyotjlizña. Öng sho li ue lok eshkoshko ga uunkonglöng eshko lilöng Sbö poshrëk, ga berlöng no kjlaraso wleni e kjïshko.

19-20 Öng sho twaraba sböpgä jyäglö kong'li tjwlö tjok lotë llëme. Sböpgä jyäglö li tjwlö tjok lotë llëm bakoe. Guenyo nöpaga Sbö miydë llëm wleniyo sböpgä jyäglö sëngshko ga ba sëngglö li ber Ä sëyaga poshrëkklö, e Sbö poshrëkklö llëme. Woydér ga pjäy tön Ä sëyaga tjok llëme.

21 Ä sëyaga sëngglö li uëmi wleni ga Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uëmi ga äe.

22 Shji ymoyotke Tjlapgarë ara. Shäryoroy eni kjwe ga iirkë bi kong ara. ¿Shji dbo ara ba kjinmo lëmiro?

Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjłúe

23 «Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjłúe» lëmi eni. Guenyo llëbo uunkong shäryëy li ber pjłú bi kong llëme. Llëye shäryëy woydëli shäryëy ga pjłúe. Guenyo llëbo tjeng kës li, shji kjimte llëme.

24 Llëbo ber pjłú bi kong li wlëydë llëme. Llëbo ber pjłú oblë kong'li wlëydë dey.

25-26 Sbö tjłökwo tak pjang eni: «Llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li, e Tjlapga ī.»[†] E kjışhko ga sjëngna tjeng ba soynežlong uyo roshko li tjwlëmi, uëmi ga pjłúe. Llëbo shäryëmi löng oware, de pjłúre, e woyotjłimi llëme. Tjwe kjone dwayo kjakrokëmi ë kong llëm bakoe.

27 Sbö tjłökwo kjragaga llëm wleniyo, pjäy maya jek ba shwoy le ga pjäy jek ga pjłúe. Llëye twe bomi kong eshko li uëmi pjire. Llëbo shäryëmi löng oware, de pjłúre, e woyotjłimi llëme.

28 Guenyo ga ëbo tjłë bomi kong ga «Sjëngna kjwe twaraba sböpgä jyäglö kong» le bomi kong

---

[†] **10:25-26** Salmo 24.1.

wleni ga uëmi llëm, ba laga li wotjlïk ga sjëngna li uëy ga äe le kjwe kjïshko.

²⁹ Bomi kong ga uëmi ga pjłú, gueniyo uëmi llëm, oblë li kjïshko.

Gueniyo kjone kjone tjlë bor kong ga «Miydër ga llëbo shäryér ga pjłúe. ¿Eni ga shäryér llëm, oblë kjïshko ega?

³⁰ ¿Tja tjlëno ga “Sbö, tja wopjlú bop tjok, dli ère kjïshko” loror pjir ga uër ga äe lëmi bor kong ega?» le bor kong eni.

³¹ Pjäy ië, pjäy di ië, llëye oblë shäryëmi dö ga shäryozí uunkong eni, Sbö iëba ber kësbang, tjwłò ara bomi kjïshko wlo.

³² Shji oblë ichë dir llëme. Judíoga, nörga judío llëm wleniyo, Sbö tjlökwo kjragaga, e ichëy dir kjlara llëme.

³³ Tjara drön ëë, llëbo pjłú shäryë oba bokso wlo ïyado, llëbo ber pjłú oblë kong wlo, epga där wlo, llëbo ber pjłú bor kong wlo llëme.

11

¹ Cristo opshäryono sorë ga tja opshäryë eni bakoe. E kjïshko ga tja opshäryë sorë ga pjäy opshäryos eni bakoe.

Shji löng syōshtë Sbö kongshko ga shji opshäryë sorë

² Tja woyoshrëmi enido. Tjlökwo twara bor kong li pinor bomi kong, ga shäryëmi löng eni ïyado. Pjäy poshrër ara e kjïshko.

³ Gueniyo llëbo lër bomi kong, miydëmi wlo. Sbö, e Cristo kägäyo. Cristo, e domerga uunkong

kägäyo. Ga domerga kjlara kjlara, e ba boy kägäyo bakoe.

⁴ Domer kä kjinguë syōshtë Sbö kongshko, lläm ga Sbö tjlokwo royleshko ga e Cristo bangkjrë llême loklo.

⁵ Waléra kä kjinguë lläm syōshtë Sbö kongshko, lläm ga Sbö tjlokwo roy leshko ga e ba kägäyo bangkjrë llême loklo. Shärye eni wleni ga walë li lökkjrë ara, kä shtak dret wleni.

⁶ Kä kjingue woydë lläm ga ba käkzong shtey ber dret dey. Shäryoroy eni ga lökkjrë ara kjishko ga ba kä li kjingue dey.

⁷ Gueniyo domer kä kjinguë lläm dey, domer li shäryara Sbörë so e om go kjoyo kjishko. E kjishko ga Sbö ber kësbang, tjwlö ara domer li kjishko. Ga domer li ber kësbang, tjwlö ara ba boy li kjishko.

⁸ Domer shäryara Sbörëshko ga llëye shira walë doyo go dwayo, domer shäryoklö wlo llême. Waléra shäryara Sbörëshko ga llëbo shira domer li doyo go, walë li shärye e go wlo.

⁹ Domer shäryara walë kjishko llême. Waléra shäryara domer kjishko.

¹⁰ E kjishko ga walëga kä kjinguë dey, ba kägäyo bangkjrë pjlüe loklo. E ber Sbö parkagaga kjok dogo so kong pjlü bakoe.

¹¹ Jesús tjlokwo kjragaga kong ga domerga, walëga, e iara Sbörë beno löng äng kjimtë wlo.

¹² Dénashko ga llëbo shira Sbörë domer li doyo go dwayo, ga walë li shäryara e go. Gueniyo eshko tek lëkong ga domerga uunkong wengga walëgarë. Eni èmdë ga shji uunkong shäryaga Sbörë.

¹³ ¿Walë syōshtë Sbö kong ga kä kjinguë lläm ga

pjlúre, de owa? Miydaga pjäydë om go.

¹⁴ Miydëy pjlú ga tek dämärshko ga domerga käkzong ië pjang kur ee ga e lökyo ara.

¹⁵ Guenyo walégara käkzong kur ee ga ba kong ga tjwlö ara, e twara Sbörë ba kong, ba kä kjingoklo wlo kjishko.

¹⁶ Llëbo ëre shäryérwa, shärye Sbö tjlökwö kjragagarë kjok kjone pogo bako, sdëkwo oblëyo drete. E kjishko ga ëye englë kar kar tjlökwö ëre kjishko llëme.

Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo

¹⁷ Llëbo lër bomi kong obi, guenyo pjäy poshrër wlo llëme. Pjäy töñshko ga llëbo shäryëmi eshko li ber bomi kong pjlú llëme.

¹⁸ Roy kuror ga pjäy töñshko ga pjäy opkjorgö löng dboy dboy. Kjoneshko ga jlöe lër.

¹⁹ Woyde ga pjäy shdär dboy dboy. Eni ga pjäy kjone dey ber pjlo bek Sbö bokso ūkoba wëlëe.

²⁰⁻²¹ Pjäy töñ iëshko ga pjäy kjlara kjlara dli kjrë bäm go lëmi. Eni ga kjone kjone ber löng nelö erä, kjone kjone ber löng dli drete. ¿Shäryëmi eni ga Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uomirë lëmire? Eni llëme.

²² ¿Pjäy ië bomi ushko ga äro? ¿Sbö tjlökwö kjragaga oblë li bangkjrémi llëm ega? ¿Ëye llëye dret wleniyo iëmi woydë ber löng lökshko eni ega? ¿Llëye lër bomi kong ga pjlú? Pjäy poshrër ga äe.

²³ Bor sdëkwo ëre twara Tjlapga Jesúsdë bor kong, ga loror bomi kong tjän: Tjlapga Jesús soynezlong shkëyo ga pjlung shosho suk pjir kjrara kjwara,

²⁴ ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga

pjlung shosho suk pjir li tora, ga tjle lön̄g li kong ga «Ère bor sho wleni, twak bomi kong. Shäryëmi jüni, bor woyoshroklo» le.

25 Iono lok pjir irgo ga di ioklo kjrara kjwara, roy kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjle lön̄g li kong ga «Tjlökw̄o twara Sbörë tja glén, beno iyado wlo. Shärye wlo ga bor srëng li kwon bomi kjishko. Kjillgwo bo dyo dbo ara ère, e ba jyäglo. Iémishko ga shäryëmi jüni, bor woyoshroklo» le.

26 ¿Lara eni li llé loklo? Pjlung shosho suk pjir li uémishko, kjillgwo bo dyo dbo ara li iémishko ga Tjlapga Jesús wolono bomi kjishko li roy shdömi lön̄g wleni, tjwe iröng obi guing.

27 Gueniyo shäryëmi lön̄g enishko ga èye ië, gueniyo Tjlapga Jesús bangkje llém ga llébo owa shäryayde, Tjlapga li doyo, ba srëng, e bangkje llém kjishko.

28 E kjishko ga pjäy pjlung shosho suk pjir li uoydë llém obishko, pjäy kjillgwo bo dyo dbo ara li ioydë llém obishko ga woyde ga pjäy opwo yotjlik yötso bäm go guing.

29 Èye Tjlapga li doyo llé loklo miydë llém ga ba woyoshroklo dliyo li ue llém dey, kjillgwo bo dyo dbo ara li ie llém dey bakoe. Uara eni wleni ga om go li opyono beno shäng shdungko.

30 Pjäy ara shduna Tjlapga lirë e kjishko. Pjäy kjone kjone swlo ara, kjone kjone dbo llém, kjone kjone wolono, Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uoromi owa kjishko.

31 Gueniyo shji om go opwo yotjlik yötso bäm go guing ga shji shduya llême.

32 Llono ga nopga Sbö miydë llém wleniyo

shdūya Tjlapga lirë. Shjira shdūya eerishko, shji ber löng shdūya ba tjok eshko lläm wlo.

³³ E kjishko ga pjeyoga, pjäy tönsko ga woyde ga pjäy äng koshë uunkong guing ga pjäy iokdo.

³⁴ Pjäy kjone kjone pjiröshko ga pjäy ië bomi ushko bäm go guing, pjäy tönsko ga pjäy shdūya Tjlapga Jesúsdë lläm wlo.

Llëbo oblë llgwer, tja jek äär bomi ūkshko jā.

12

Kjok miydë twe Sbö Sëyarë bi kong

¹ Pjeyoga, kjok miydë twara Sbörë oblë oblë bomi kong. Woydër ga e sorë miydëmi pjlüe.

² Dënashko ga Sbö miydomirë lläm obishko ga pjäy icharaba sböpga jyäglo tjlë lläm wleniyo poshrëk.

³ E kjishko ga lër bomi kong ga ëye tjlë Sbö Sëya go ga Jesú lâywe owa ga äe. Ga ëye tjlökwo lë Sbö Sëya go lläm ga «Jesús, e nöpaga uunkong Tjlapga» le ga äe.

⁴ Shji Sbö tjlökwo kjragaga kong kjok miydë twara Sbö Sëyarë oblë oblë, guenijo Sbö Sëya li, e kjlaraso eröe.

⁵ Llëbo shäryëy Tjlapga Jesú kong oblë oblë, guenijo Tjlapga li, e kjlaraso eröe.

⁶ Pak shäryëy Sbö kong oblë oblë, guenijo shji kjimtaga shäng kjlaraso pak li shäryë, Sbö li e.

⁷ Shji kjlara kjlara kong kjok miydë twara Sbö Sëyarë bi kong oblë oblë, llëbo shäryëy ber pjlü shji uunkong kong wlo.

⁸ Kjone kjone kong kjok miydë twara, tjlē oba kong, kukoba wēlē wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, tjlē kjok miydë go wlo.

⁹ Kjone kjone kong kjok miydë twara, mär Tlapga Jesús go jlōkoyo wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, swlopga poptë wlo.

¹⁰ Kjone kjone kong kjok miydë twara, llēbo ūydëba llēm wleniyo shärye wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, Sbō tjlōkwo lē wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, sëya llē pjlüre, de oware miydë pjlü wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, tjlē kjok shto oblē oblē so tjlōkwo go. Kjone kjone obi kong kjok miydë twara, tjlōkwo laraba kjok shto oblē oblē so tjlōkwo go li pjollgwek ber wēlē wlo.

¹¹ Llēbo uunkong ère shärye Sbō Sëya kjlaraso lirë nopga kjlara kjlara kong, woyde sorë li eni.

¹² No doyo, e orkwo tjok, dre tjok, bokkwo tjok, kwomgwo tjok, llēbo ara obi bakoe. Eni èmdë ga doyo li kjlaraso döe. Cristo doyo, e eni bakoe.

¹³ Shji judiogare, de llēmde, shji parkagaga tjwlēk lōng pjir wleniyore, de llēmde, shji uunkong go Sbō Sëya shrono beno kësbang bi tjok. Eni ga shji iara beno doyo kjlaraso wleni.

¹⁴ Bi doyo, e llēbo ara èmdë ga e kjlaraso döe.

¹⁵ Bi dre tjlē ga «Tja orkwo llēm kuzong ga woydér ga tja ber doyo ère tjok ame» le kjwe ga ber doyo li tjok llēm ga äe.

¹⁶ Bi kwomgwo tjlē ga «Tja bokkwo llēm kuzong ga woydér ga tja ber doyo ère tjok ame» le kjwe ga ber doyo li tjok llēm ga ä bakoe.

¹⁷ ¿Bi doyo uunkong li bokkwo erö kjwe ga shji

kjok kuk sorë? ¿Bi doyo uunkong li kwomgwo erö kjwe ga shji kjok lõ shik sorë?

¹⁸ Bi doyo llëbo oblë oblë li iara Sbörë uunkong, woydara sorë li eni.

¹⁹ Bi doyo uunkong li llëbo kjrinaso dö kjwe ga e ber doyo llëme.

²⁰ Llëbo ara ëmdë ga bi doyo li, e kjrinaso döe.

²¹ «Pjäy woydér llëme» le bi bokkworë bi orkwo kong ga äe. «Pjäy woydér llëme» le bi kägarë bi dre kong ga ä bakoe.

²² Llëbo dbo llëm kjoyo li, shji kjimte ara.

²³ Llëbo tjwlõ ara llëm kjoyo li doyëy yõtso. Llëbo ïkko llëm li dëy yõtso, ïkoba llëm wlo.

²⁴ Guenijo llëbo ïkoba ga pjłú li kong llëbo shäryëy eni llëme. Eni ga bi doyo shäryara Sbörë, llëbo tjwlõ ara llëm kjoyo li dëy yõtso wlo.

²⁵ E kjishko ga bi doyo llëbo oblë oblë li, e ëng kjimte kar kar wlo, e shdär ber tjeng dboy dboy wlo llëme.

²⁶ Llëbo kjone dey li bang ara wleni ga bang kuya bi doyo kës lirë. Llëbo ber pjłú llëbo kjone dey li kong wleni ga bi doyo kës li ber wopjลue.

²⁷ Pjäy uunkong Cristo doyo wleni. Pjäy kjlobi ba doyo llëbo oblë oblë wleni.

²⁸ Shji Sbö tjłökwo kjragaga li tjrëko kjone kjone iara Sbörë bäm go beno ba tjłökwo roy laga Jesús ãska. E irgo ga kjone kjone iara beno ba tjłökwo laga. E irgo ga kjone kjone iara beno no pingga. Kjone kjone obi iara beno lõng llëbo ïydëba llëm wleniyo shäryaga, swlo poptaga, no kjimtaga, no ichaga, kjok shto oblë oblë so tjłökwo laga bakoe.

²⁹ ¿Shji uunkong Sbö tjłökwo roy laga Jesús ãskare? ¿Shji uunkong Sbö tjłökwo lagare? ¿Shji

uunkong no pinggare? ¿Shji uunkong llébo ïydëba llém wleniyo shäryagare?

³⁰ ¿Shji uunkong swlo poptagare? ¿Shji uunkong kjok shto oblë oblë so tjlökwö lagare? ¿Shji uunkong llébo lara kjok shto oblë oblë so tjlökwö go li pjollgwegare? Lléme.

³¹ Guenijo woydér ga kjok miydë tjwlö arayo li wlémirë. Guenijo llébo kjrina obi tjwlö ara, kjok miydë tjeng kës ère kjinmo. Era lér bomi kong, miydëmi wlo.

13

Oblë woydëy sore

¹ Tja tjlé nopga tjlökwö kjring kjwobi go ga pjlü, ga tja tjlé Sbö parkagaga kjok dogo so tjlökwö go ga pjlü bako wleni èmdë ga oblë woydér llém ga tjlökwö lér li ber tjwlö llém, sbi llé toroy li pjukyo wleni, pjankwo shporoy èng go li pjukyo wleni bakoe.

² Tja kong kjok miydë twara Sbö Sëyarë bor kong, Sbö tjlökwö lér oba kong pjlü wlo, tjlökwö tjeng kës pÿde Sbörë llém obi li miydér shäng pjir, tja mär Cristo go jlökoyo, ga dlup llé ichér jek kjok shto oblë ga pjlü wlo wleni èmdë ga oblë woydér llém ga tja tjwlö llëme.

³ Bor llébo tjeng kës li tworor nopga song wleniyo kong, ga bor doyo ère opyono beno sukoba wlo wleni èmdë ga oblë woydér llém ga tja potjwlëkkö drete.

⁴ Shji oblë woydë li eni. Llébo shärye oblérë bi kongshko ga kuy kjinge. Shji wopjlü oblë tjok. Shji

wotjlík owa oblë kong ba llëbo kjíshko llëme. Shji opposhrék llëme. Shji krë llëme.

⁵ Shji tjlë iir go ë kong llëme. Shji wotjlík bi kjíshko dö llëme. Shji iirkë maling llëme. Llëbo shäryara oblërë beno bi kong owashko li woyotjlíy sök enido llëme.

⁶ Llëbo shäryëba owa oblë kong ga shji ber wopjlú e kjíshko llëme. Shji ber wopjlú, llëbo shäryëba bek li kjíshko döe.

⁷ Oblë dir ara èmdë ga shji ber löngr pjlú ba tjok, shji wotjlík pjlú ba tjok, koshëy ïyado llëbo pjlú shäryë wlo, rayëy llëm bakoe.

⁸ Shji oblë woydë li, e pjir llëme. Eerishko ga kjone kjone Sbö tjlökwo laga, kjone kjone tjlë tjlökwo miydë llëm li go, kjone kjone tjlökwo pÿde nopga kong llëm li miydë pjlú bakoe. Gueniyoo llono ga llëbo tjeng kës ère pjir.

⁹ Eerishko ga Sbö tjlökwo miydëy uunkong llëm obi. E kjíshko ga ba tjlökwo lagaga omlë uunkong ga äe.

¹⁰ Gueniyoo llono ga ba tjlökwo tjeng kës li pÿya Sbörë uunkong kong. Eshko ga ëye oblë ping ba tjlökwo go ame.

¹¹ Tja chirawashko ga tja tjlë kjwozirwa dik, tja wotjlík kjwozirwa dik bakoe. Gueniyoo tja öötong domershko ga llëbo kjwozirwa ï li rayoror pjir, shäryér ame.

¹² Shji opïk opïkklö goshko ga llëbo ïgøy wëëllëme.* Eerishko ga Sbö tjlökwo woyotjlíyshko ga miydëy wëëllëm eni bakoe. Gueniyoo llono ga

---

* ^{13:12} Eshko dbaryo ga nopga opïgö opïkklö go yôtsø llëm, opïkklö li pjlú llëm kjíshko.

miydëy wëlë, shji lan oblë tjok ëng bokshto wleni. Eerishko ga llëbo miydëy ara llëme. Eshko ga miydëy uunkong, shji miyde Sbörë sorë ga eni.

¹³ Eerishko ga llëbo shäryëy wlo li, e beno kjring-gwo mya. Woyde ga shji mär Cristo go, e koshéy ïyado, oblë woydëy bakoe. Guenijo shji oblë woydë li, tjwlõ arayo li e.

14

*Sbö tjlökwo roy lëy tjlökwo miydë llëm wleniyo go,
Sbö tjlökwo roy lëy, kukoba wëlë wlo bakoe*

¹ Pjäy drön ëë, oblë woydë wlo ïyado. E wopro ga kjok miydë twe Sbö Sëyarë bomi kong li wlëzï ïyado, kjok miydë twe bomi kong ba tjlökwo roy lëmi wlo li rokozï ba kong bäm go.

² Ëye tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo go ga tjlë shäng Sbö kong, tjlë shäng noppa kong llëme. E kjimte Sbö Sëyarë tjlökwo miyde llëm li lë, guenijo llëye le shäng li llë miydëba llëme.

³ Guenijo ëye Sbö tjlökwo roy lë ga tjlë shäng noppa kong, e ber pjłú ba kong lok wlo. Kuya lok ga dbokjrë e go, wosonkë llëm wlo. Eshko ga löng wopjlú, tjlökwo li kjíshko.

⁴ Ëye tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo go ga llëbo pjłú shäryayde ba kong om go. Guenijo ëye Sbö tjlökwo lë ga llëbo pjłú shäryayde Sbö tjlökwo kjragaga löng kës li kong.

⁵ Woydér ga pjäy uunkong tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo go. Guenijo pjäy Sbö tjlökwo lë li woydér ara. Era tjwlõ ara anmoyõ, kukoba wëlë kjíshko. Pjäy tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo li tjwlõ äär eni llëme. Guenijo tjlökwo lëmi löng tjlökwo miydë llëm

wleniyo go li pjollgwuya oblërë, kukoba pjłú wlo ga era tjwlō ara anmoyō bakoe.

⁶ Pjeyoga, ¿tja äär bomi shwoy tjłē tjłökwo miydë lläm wleniyo go éro wleni ga e llëno bomi kong? Ber pjłú bomi kong wlo ga pjäy pin tjłökwo lara Sbörë bor kong oblë oblë li goshko ga woyde ga lér bomi kong, kugömi wëlë wlo.

⁷ Tëkwo dboryoklo oblë oblë li eni bakoe. Dbonmo llë, kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tëy or go wleniyo llë, e tëbashko ga tëba wëlë lläm ga llë layde e go miydëba llëme.

⁸ Nopga èngkhwë kjwlëshko ga wli bakwe bäm go, gueniyo pjłukyo kugaba wëlë lläm wleni ga èye poshäryë èngkhwë wlo llëme.

⁹ Pjäy eni bakoe. Pjäy tjłē tjłökwo kugaba wëlë li go lläm ga llë lomirë löng li miydëba llëme. Lëmi löng pjłuk jong erä.

¹⁰ Kjok ère kjing go ga tjłökwo oblë oblë ara jlöe. Ga kjrina kjrina li go ga nopga tjłē èng kong, èng kugö wëlë wlo.

¹¹ Eni ga èye tjłë shäng li llë loklo miydër lläm ga tjawa ber löng èng kong shto oblë so wleni, eshko ga tjawa pjeyo wleni llëme.

¹² E kjishko ga kjok miydë twe Sbö Sëyarë li woydëmi ara bomi kong kuzong ga kjok miydë ber pjłú Sbö tjłökwo kjragaga löng kës kong li, e wlëmirë dey.

¹³ E kjishko ga èye tjłë tjłökwo miydë lläm wleniyo goshko ga woyde ga roke Sbö kong ga kjimte tjłökwo le li pjollgwæk, kukoba wëlë wlo.

¹⁴ Tja syöshtë Sbö kong tjłökwo miydë lläm

wleniyo goshko ga tja syōshtē shäng bor säya go,
gueniyo lléye lér shäng li llé loklo miydér lléme.

¹⁵ ¿Eni ga lléye shäryér? Olö ga tja syōshtē Sbö kong bor säya go, lléye lér shäng li llé loklo miydér llém wleni. Olö ga tja syōshtē bor wotjlík li go, lléye lér shäng li llé loklo miydér pjir wleni. Olö ga tja té ba kong bor säya go. Olö ga tja té bor wotjlík li go.

¹⁶ Sbö poshrëmi lóng, llébo shäryara bomi kong li kjíshkoshko ga pjäy tjlé bomi säya go erö ga ëye tön bop tjok ber wopjlú Sbö tjok, llébo shäryara bop kong li kjíshko ga ä, lléye lëmi lóng li llé loklo miyde llém kjíshko.

¹⁷ Eshko ga bop wopjlú Sbö tjok li pjílú, gueniyo oblë kong ga lléno lléme.

¹⁸ Tja tjlé tjlökwo miydë llém wleniyo go ara, pjäy uunkong kjinmo. Tja wopjlú Sbö tjok e kjíshko.

¹⁹ Eni émdë ga tja shäng Sbö tjlökwo kjragaga tjokshko ga tjlökwo loror kjwo shkëng (5) kuya lok wëllë wleniyo li tjwlö ara, tjlökwo loror kjwo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara (10,000) tjlökwo miydë llém wleniyo go li kjinmo.

²⁰ Pjeyoga, kjwozirga wotjlík pjílú anmoyö llém, gueniyo llébo owa shärye lok ara llém bakoe. Pjäy wotjlík kjwozirga dik ame, pjäy wotjlís tjlapgaga dik shara. Guenijo pjäy jék kjwozirga dik ga pjílue.

²¹ Tjlapgaga tjléno li tak pjang Sbö tjlökwo go eni:
«Nopga ichér bor tjlökwo lë bor nopga kong,
shto oblë so tjlökwo go.

Nopga shto oblë so ichér bor tjlökwo lë ba kong
bakoe.

Eni émdë ga bor tjlökwo kjre lok lléme.»*

* ^{14:21} Isaías 28.11-12.

22 Eni ga noppa iche Sbörë ba tjlökwo lë tjlökwo miydë lläm wleniyo go. Era ber ba tjlökwo kjragaga li kong lläm, e ba tjlökwo kjragaga lläm li kong. Guenijo noppa iche ba tjlökwo lë, kukoba wëlë wlo bakoe. Era ber ba tjlökwo kjragaga li kong, e ba tjlökwo kjragaga lläm li kong llëme.

23 Shji tön löng uunkong shtoyo kjrinasoshko ga shji uunkong tjlë löng tjlökwo miydë lläm wleniyo go wleni ga ba tjlökwo kjraga lläm wleniyo, lläm ga ébo ba tjlökwo miydë lläm wleniyo, e äär eshko ga tjlökwo lëmi löng li llë loklo miyde lläm, ga «Noppa kjwe skwë» le jlöe.

24 Guenijo ba tjlökwo lëy löng éng kong, shji éng kuk wëlë wlo ga ba tjlökwo kjraga lläm wleniyo, lläm ga ébo ba tjlökwo miydë lläm wleniyo, e äär eshko ga tjlökwo lëy löng li kuya wëlë, ga miyde e go ga llëbo owa shäryono, ga llono ga e shdüya Sbörë.

25 Eshko ga wotjlik llë miydëba lläm li le pjire. Eni ga kjök tok, ga Sbö poshrëya sök, tjlë ga «Sbö shäng bomi tjok jlöe» le eni.

Shji tön löng lishko ga llëbo shäryey sorë

26 Pjeyoga, lër bomi kong ga pjäy tön löng lishko ga pjäy teshko, pjäy éng pingshko, Sbö tjlökwo roy lëmishko, pjäy tjlë tjlökwo miydë lläm wleniyo goshko ga llëbo uunkong ère shäryozí ber pjlü uunkong löng li kong wlo.

27 Pjäy tjlë woydë tjlökwo miydë lläm wleniyo goshko ga woyde ga laga pjökde myarerë döe. Ga pjäy tjlë jekdo uunkong lläm, pjäy tjlë éng irgo dey. Woyde ga pjollgwega tjok bakoe.

28 Pjollgwega ërë lläm ga ëye tjlë tjlökwo miydë lläm wleniyo go noppa bokshto lläm, tjlë tjoksa Sbö kong erö dey.

29 Pjäy tön löng lishko ga Sbö tjlökwo lagaga tjlë pjökde myare dö bakoe. Ga llëye le li woyotjlimi pjäy llamo löng lirë yötso.

30 Eshko ga llëbo le Sbörë no kjlara sök eshko li kong ga ëye shäng tjlë ga tjlë ame, ber sök kjing dey.

31 Woyde ga Sbö tjlökwo roy lëmishko ga pjäy tjlë ëng irgo, pjäy uunkong löng li opping pjlü wlo, pjäy dbokjrë tjlökwo li go wlo, pjäy wosonkë lläm wlo.

32-33 Woyde Sbörë ga llëbo shäryey sorë pogo lläm, woyde ga shäryey yötso, bek, pjäy ber löng wlëp wlo. E kjishko ga ëye Sbö tjlökwo lë jlökoyo ga opichë om go ga pjlü, le jekdo sorë pogo lläm ga pjlüe.

Sbö tjlökwo kjragaga löng kjok shto oblë oblë opshäryey sorë ga pjäy opshäryos eni bakoe.

34 Pjäy tön löng lishko ga woyde ga walëga ber löng kjing, tjlë lläm, tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë li go sorë li eni.

35 Llëbo miyde woydë ga kjakroke ba lanma kong äär ba ushko jä. Walëga tjlëno Sbö tjlökwo kjragaga tön löng lishko ga e bek llëme.

36 Sbö tjlökwo weno bomi shwoy bäm go lläm, kuga pjäydë erö lläm bakoe.

37 Tjlökwo lër shäng bomi kong ëre, e laga Tjlapga lirë om go. Ëye Sbö tjlökwo laga le, lläm ga kjimtaga Sbö Sëyarë le ga miyde ga jlöe.

38 Guenijo tjlökwo lër shäng ëre kjre lläm ga llëye le li tjlökwo kjrëmi lläm bakoe.

39 Eni ga pjeyoga, kjok miydë twe Sbö Sëyarë bomi kong ba tjlökwo lëmi wlo li wlëzïa. Ga ëye tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo go ga e owa lëmi llëme.

40 Gueniyo llëye shäryëmi dö ga shäryozï yötso, beke.

15

Cristo tjlökwo roy pjlü

1-2 Pjeyoga, Sbö tjlökwo roy pjlü loror bomi kong dënashko li woyoshrozïa. Tjlökwo kjrromi li ëre, pjäy mär läng e go bakoe. Pjäy mär e go jlökoyo, ga rayëmi llëm ga pjäy där. Shäryëmi eni llëm ga tjlökwo li kjrromi llëno llëme.

3 Tjlökwo pina Sbörë bor kong tjwlö arayo li, pjäy pinor e go. Tjlökwo ëre eni: Cristo wolono llëbo owa shäryoroy li potjwlëkklö, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni;

4 ba doyo jnenaba, ga öötong dbargwo mya ga woshrara Sbörë iröng obi, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni;

5 e irgo ga weno shäng Cefas* kong, weno shäng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kong bakoe.

6 Dbar kjwara ga weno shäng ba tjlökwo kjragaga doglo sak dbaw pjloglo shkëng (500) kong. Eerishko ga epga ara läng së obi, guenijo kjone kjone wolono tjän.

7 E irgo ga weno shäng Santiago kong, ga weno shäng Sbö tjlökwo roy lagaga ba ãska läng kës li kong bakoe.

---

* **15:5 Cefas**, e kowëba **Simón Pedro** bakoe.

8 Weno uunkong li kong irgo ga öötong dbar kop ara ga weno shäng bor kong shara. Eni ga tja so chida weno ba dbaryo go lläm kjoyoe.

9 Sbö tjlökwo roy laga Jesús ãska löng kës li tjwlõ ara, bor kjinmo. Sbö tjlökwo kjragaga shdunor ara. E kjishko ga tja llëno lläm, tjwlõ lläm, tja kowëba Sbö tjlökwo roy laga Jesús ãska wlo.

10 Guenijo Sbö wopjlú li kjishko ga pak ère twara bor kong, ga eerishko ga tja beno shäng ba shäryë. Tja parkono ara, epga kjinmo. E kjishko ga llëye shäryara bor kong li beno tjwlõ ara. Guenijo pak shäryoror om go lläm, tja kjimtaga Sbörë, ba wopjlú li kjishko.

11 Eni ga tjlökwo laga li tjare, de epgare, tjlökwo lërwa löng li e eröe. Ga tjlökwo kjroromi li e bakoe.

No wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi

12 ¿Eni ga Cristo woshrara Sbörë iröng obi roy lororwa bomi kong ga pjäy kjoneshko tjlë ga nopga wolono ga woshre llëme lëmi ega?

13 Nopga woshre lläm kjwe ga Cristo woshrara lläm bakoe.

14 Ga Cristo woshrara lläm kjwe ga tjlökwo lërwa löng li tjwlõ lläm, pjäy mär löng Cristo go li tjwlõ lläm bakoe.

15 Eni jlö kjwe ga pjäy pinorwa li, e jyö erä, Cristo woshrara jlöe lërwa löng li kjishko. Ga nopga wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi lläm kjwe ga Cristo woshrara roy lërwa bomi kong li, e jyö.

16 Nopga wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi lläm kjwe ga Cristo woshrara lläm bakoe.

17 Ga Cristo woshrara lläm kjwe ga pjäy mär löng Cristo go li tjwlõ lläm, ga owa pjang bomi go li lönä Sbörë lläm bakoe.

18 Eni jlõ kjwe ga noppa töno beno tjeng Cristo tjok tjeng li, e jeno lönge.

19 Shji töno beno tjeng Cristo tjok, shji kjimte kjok ère kjing go wlo erö kjwe ga shji song jlõ, noppa löng kës li kjinmo.

20 ¡Cristo woshrara Sbörë iröng obi jlõel Miydëy e go ga llono ga noppa wolono tjeng li woshre iröng obi bakoe.

21 Shji wolon, domer kjlara kjishko. Eni wleni ga domer kjlara obi kjishko ga shji woshre Sbörë iröng obi.

22 Shji Adán tjëyoga kjishko ga shji wolon. Eni wleni ga shji Cristo tjëyoga kjishko ga shji woshre Sbörë ber löng së.

23 Guenijo uunkong li woshre dbar kjwara llëme. Cristo woshrara bäm go. Miydëy e go ga tjwe iröng obishko ga noppa baïya li woshre eshko jää.

24 Eshko ga ba wloyoga kjlobi li zäya Cristorë pjir, sëya llë dbo ara wleniyo, oblë ichagaga wleniyo uunkong bakoe. Ga llëbo tjeng kës li twe Data Sbö kong, iche wlo. Llëbo tjeng kës li pjir eshko jää.

25 Llëbo tjeng kës li iche Cristorë, ba wloyoga kës li zana pjir guing.

26 Ba wloyo pjiya ber iröng li, wolon li e. Eshko ga èye wolon ame.

27 Sbö tjlökwö tak pjang eni: «Llëbo tjeng kës li twara ba kong, iche wlo.»[†] Llëbo tjeng kës li twaga

---

[†] **15:27** Salmo 8.6.

Sbörë om go Cristo kong, iche wlo. Gueniyoo llëbo tjeng kës le li, e Sbö om go layde llëme.

²⁸ Eshko ga llëbo tjeng kës beno tjeng Cristo wloshkoshko ga Cristo, ba Wa om go li opyë ber shäng ichaga Sbörë. Eni ga Sbö, e ber shäng llëbo tjeng kës li ichaga.

²⁹ Kjone kjone wolono, wak llëm wleniyo, ga pjäy kjone kjone äng wë jer di roshko ba äska. ¿Erga woshere Sbörë iröng obi llëm kjwe ga shäryëmi eni ega?

³⁰ ¿Eni jlō kjwe ga tjawa opyë löng shto owashko wleni dbar kjwobi go ega?

³¹ Pjeyoga, pjäy töno beno tjeng bi Tjlapga Cristo Jesús tjok kjishko ga tja wopjlüe. Miydëmi pjłú ga e jlöe. Lér bomi kong ga dbar kjwobi go ga tja zrökoba woydë, e jlō bakoe.

³² Tja shäng Éfeso kjokyoshko ga nopga opyono bor wloyo dbo ara go, so äya kjłoshko so kjoyoe. ¿Nopga wolono tjeng li woshere Sbörë iröng obi llëm kjwe ga shäryër eni llëno? Eni jlō kjwe ga «Eeri ga shji ië ara, shji dyo ië ara bako, bong ga shji wolon kjishko.»[‡]

³³ Pjäy jyäpgwëbashko ga jlō lëmi llëme. Shji york-aga owa ga bi sdékwo pjłú li jer.

³⁴ Pjäy wotjlis bëy iröng obi. Pjäy llëbo owa shäryë ame bakoe. Pjäy kjone kjone Sbö miydë llëme. Lér bomi kong, pjäy lökkjrë e go wlo.

Shji woshrara Sbörë iröng obishko ga bi doyo ber sorë

[‡] **15:32** Isaías 22.13.

³⁵ Pjäy kjone kjone tjlē ga «¿Shinmoga woshrara Sbörë iröng obi ga doyo ber sorë?» lëmi bor kong eni.

³⁶ Nopga kjok miydë llém wleniyo li llébo kjakrokokdo. Dwla dguëy ga sho kjer pjir guing ga wen tjaklén eshko jā. Kjer llém ga lléno llëme.

³⁷ Dwla llë dgoroy ga wen tém li ber oblë, e so dwla li kjoyo ame.

³⁸ Dwla dgoroy li ie Sbörë wen, woyde sorë li eni. Dwlagwo kjrina kjrina doyo sorë ga shärye eni.

³⁹ No, öng, sënwa, mā, kjrina kjrina doyo oblë, llébo uunkong doyo e so e kjoyo dō llëme.

⁴⁰ Llébo kjok dogo so doyo tjok, llébo kjok ëre so doyo tjok, gueniyo llébo kjok dogo so doyo wolësowa li, llébo kjok ëre so doyo wolësowa li, e oblë oblëe.

⁴¹ Dlo kälä, mok kälä, dbala kälä, kjrina kjrina kälä oblë oblëe. Dbala oblë oblë li kälä oblë oblë bakoe.

⁴² Shji woshre Sbörë iröng obishko ga bi doyo twe bi kong li, e oblë eni bakoe. Eerishko ga bi doyo ëre wolon, e irgo ga sho an. Gueniyo eshko ga bi doyo wolon ame.

⁴³ Bi doyo ëre jnekoba klung roshkoshko ga tjwlō ara llém, dbo ara llém bakoe. Gueniyo woshre iröng obishko ga bi doyo tjwlō ara, dbo ara shara.

⁴⁴ Eerishko ga bi doyo ëre pjłú, shji ber löng kjok ëre kjing go wlo. Gueniyo eshko ga bi doyo ber pjłú, shji löng kjok dogo wlo.

⁴⁵ Sbö tjłökwo tak pjang eni: «Domer bäm go ko Adán li, e iara Sbörë beno shäng së.»[§] Gueniyo

shäng kjłara obi Adán dik, era sëya, ga shji ie ber löng së tjaglén wleni.

⁴⁶ Bi doyo pjłú, shji löng kjok dogo wlo li, e weno bäm go llëme. Bi doyo pjłú, shji löng kjok ère kjing go wlo lira weno bäm go.

⁴⁷ Domer bäm go li, e shäryak klung sho tjeng kjok ère kjing go li go. Domer oblë lira kjok dogo so.

⁴⁸ Domer kjok ère so bäm go li doyo sorë ga shji kjok ère so löng kës li doyo so e kjoyo bakoe. Domer kjok dogo so lira, ba doyo sorë ga ëye kjok dogo so löng kës li doyo eni bakoe.

⁴⁹ Shji weno so domer kjok ère so li kjoyo sorë ga llono ga shji wen so domer kjok dogo so li kjoyo eni bakoe.

⁵⁰ Pjeyoga, lër bomi kong ga bi doyo ère pjir. E äär ber löng Sbö sök no pjluoyo ïyado lishko wlo llëme. Llëbo pjir li äär ber llëbo pjir llëm li tjok llëme.

⁵¹ Llëbo miydëba llëm wleniyo lër bomi kong kjrina. Kuzí yötso. Shji wolon uunkong llëme. Guenijo shji kjlopswe uunkong,

⁵² wop eni llëm, shji bokkwo smer wleni. Eshko dbaryo ga wli bakwaraba jek pjirshko ga wolono löng li woshre Sbörë ber löng ïyado wlo, ga shji kjlopswe eshko jā.

⁵³ Bi doyo ère pjir kjñshko ga woyde ga kjlopswe ber pjir ame wlo. Bi doyo ère wolon kjñshko ga woyde ga kjlopswe ber wolon ame wlo.

⁵⁴ Eshko ga bi doyo ère pjir wlo li kjlopswara beno pjir ame wlo, bi doyo ère wolon wlo li kjlopswara beno wolon ame wloshko ga tjłökwo tak pjang Sbö tjłökwo go li shäryono eshko. Tjlë ga

1 Corintios 15:55

li

1 Corintios 16:4

«Woõon li, e pjira Sbörë.*

55 Wolon, ëye zam ame.

Wolon, pja dbo ame.»†

56 Shji wolon, llëbo owa shäryoroy li kjishko. Ga llëbo shäryoroy li owa, e miydëy kjok llgwekklo tara Moisésdë li go.

57 Gueniyo shji mär Tjlapga Jesucristo go kjishko ga shji ie Sbörë ber wolon ame wlo. Shji wopjlú ba tjok e kjishko.

58 Eni ga pjeyoga, pjäy wokjang, pjäy mär ber löngr Tjlapga Jesús go ïyado. Miydëmi ga pak shäryëmi Tjlapga Jesús kong li tjwlö ara. E kjishko ga pjäy parkë ba kong jlökoyo ïyado.

16

Dbur töng Sbö noppa kong

1 Pjäy dbur töng, ichëmi jek Sbö noppa kong wloshko ga shäryozë, loror Jesús tjlökwo kjragaga löngr Galacia kjokyo kong sorë ga eni.

2 Dbar sondë kjwobi go, pjäy tönshko ga pjäy kjlara kjlara dbur twë sira, jnemi wlo. Ëye dbur shano ara ga dbur twe ara. Ëye dbur shano sira ga dbur twe sira. Shäryozë eni, tja äärshko ga töng tjeng pjir tjän wlo.

3 Eni ga tja jek äär bomi shwoyshko ga noppa wlënomi löngr li ichër jek Jerusalén kjokyo ba tÿë, ga kjibokwo twër ba kong lok, söya jek ba tjok wlo, epga ë miyde Jerusalén sopgarë wlo.

4 Woydëmi wleni ga tja jek ba tjok bakoe.

Pablo wotjllik to kjok shto oblë

* 15:54 Isaías 25.8. † 15:55 Oseas 13.14.

⁵ Tja wotjlík jek äär Macedonia kjokyo. E irgo ga tja jek äär bomi shwoy, bomi ūk wlo.

⁶ Tja ber sök bomi tjok dbar kjwöbö dikjoyoe. Tja opshik llém, kjok owa dbaryo li jek guing kjwe.

⁷ Tja jek bomi ūk jekdo ga pjäy ūn dbar kop ara ga äe. Tja iche Tjlapgarë wleni ga pjäy ūn woydë dbar kjwöbö, jékko dö lléme.

⁸⁻⁹ Guenijo na Éfeso kjokyo ga tja pak ara, Cristo tjlökwo kukoba woydë ara kjíshko. Nopga ara wotjlík owa bor kong bakoe. E kjíshko ga tja ber sök na, äär jong judío dbar shrëzlong dbaryo kowe lok Pentecostés* lishko.

¹⁰ Timoteo äär bomi ūkshko ga wlokjrozí yötso, ber wopjlú wlo, e parkë Tjlapga Jesús kong botoya dik kjíshko.

¹¹ Bangkjrozia. Ga brikshko ga kjimtozí, tek shäng wopjlú bor shwoy wlo. E koshér shäng éreshko, bi pjeyoga jék löng ba yorkë li tjok bakoe.

¹² Bi kjłara Apolosda ichoror to jek bomi ūk ba tjok lok loror, guenijo jek woydë lléme. Guenijo dbar tjokshko ga pjäy ūye kjwlë jā le.

Pablo lano pjeyoga oblë oblë kjíshko

¹³ Pjäy sjëke. Pjäy mär Jesús go jlökoyo ūyado. Pjäy opyos wokjang, pjäy wosonkë lléme.

¹⁴ Lléye shäryëmi dö ga oblë woydozí ara.

¹⁵ Tjlapga Jesús tjlökwo roy loror Acaya kjokyoshko ga tjlökwo kjragaga bäm go li beno Estéfanas, ba pjeyoga bakoe. Ga epga beno löng pjeyoga oblë mär Tjlapga Jesús go li kjimtë ara. E miydëmi pjlüe. E kjíshko ga rokér bomi kong ga

* **16:8-9** Pentecostés lanyo, e tak pjang Hechos 2.1.

¹⁶ ep̄ga koloz̄ia. Oblēga parkē lōng bāya dik li koloz̄i eni bakoe.

¹⁷ Estéfanas, Fortunato, Acaico, e shrono lōng bor īk bomi āska. E kj̄ishko ga tja wopjlúe.

¹⁸ Lōng bomi tjokshko ga pjāy dbokjrē ara ba kj̄ishko. Lōng bor tjok kj̄ishko ga tja dbokjrono beno shāng wopjlú eni bakoe. Nopga eniyo, e poshrëkko.

Kjibokwo pjirzlong

¹⁹ Jesūs t̄jlōkwo kjragaga lōng Asia kjokyo li, «¿Pjāy yonde?» le bomi kong.

Aquila, Priscila, pjeyoga tōn lōng ba ushko li, «¿Pjāy yonde?» le bomi kong wopjlú Tjlapga Jesūs ko go.

²⁰ Pjeyoga uunkong lōng bor tjok li, «¿Pjāy yonde?» le bomi kong bakoe.

Pjāy ēng woydē ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lēmi ēng kong wopjlúe.

²¹ Tja Pablo, kjibokwo pjirzlong ère tēr bomi kong bor orkwo om go go shara.

²² Rokér Sbō kong ga èye Tjlapga Jesūs woydē llēm ga shdūya. ¡Pja tjwe wop äe, Tjlapga!

²³ Rokér Tjlapga Jesūs kong ga ba wopjlú li kj̄ishko ga pjāy kjimte ara.

²⁴ Pjāy töno beno tjeng Cristo Jesūs tjok, pjāy woydēr ara uunkong. Ber eni.

**Sbö Tjlõkwo
New Testament and Shorter Old Testament in Teribe
(PM:tfr:Teribe)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Teribe

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Teribe [tfr], Panama

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Teribe

**© 2008, 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.
All rights reserved.**

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

539cf8e3-01bf-5f34-8833-610f18367f8c